

Vapepa

□

Sisällys

- [1 Johdanto](#)
- [2 Aiheeseen liittyviä sivuja](#)
- [3 Vapepa-toimintaan osallistuvan varusteet](#)
  - [3.1 Etsintävarusteet - henkilökohtainen](#)
  - [3.2 Hälytysryhmäkohtainen varustus](#)
  - [3.3 Johtopaikan varustus](#)
  - [3.4 Muita varustelista](#)
  - [3.5 Varustevinkit](#)
  - [3.6 Ravinto](#)
- [4 Kadonneen henkilön etsintä](#)
  - [4.1 Hälytys](#)
  - [4.2 Kokooneminen ja ilmoittautuminen](#)
  - [4.3 "Briiffi"](#)
  - [4.4 Tehtävä](#)
  - [4.5 Etsiminen](#)
  - [4.6 Poistuminen ja jälkihuolto](#)
  - [4.7 Harjoitus](#)
    - [4.7.1 Esimerkkejä harjoituksista](#)
  - [4.8 MSO-etsintä](#)
    - [4.8.1 Käsitteitä](#)
    - [4.8.2 Johtopaikka](#)
    - [4.8.3 Koira](#)
    - [4.8.4 Etsintäalueen määrittäminen](#)
    - [4.8.5 Hätäetsintä](#)
    - [4.8.6 Profilointi](#)
- [5 Evakuointi](#)
- [6 Yhteiskuljetus](#)
  - [6.1 Karttapalvelut yhteiskuljetuksessa](#)
  - [6.2 Älypuhelinsovellus yhteiskuljetuksessa](#)
- [7 Vapepa ja poliisi](#)
  - [7.1 POL-2015-14615](#)
  - [7.2 POL-2018-49982](#)
- [8 Autovarusteet](#)
  - [8.1 Auton kunto](#)
- [9 Käsitteitä](#)
- [10 Linkkejä](#)

Johdanto

Katso virallinen sivusto vapepa.fi

Tätä sivua muokkaavat kansalaiset.

- Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (Vapepa) on **järjestöjen ja yhteisöjen yhteenliittymä**.
  - Suomen Punainen Risti toimii Vapepan yhdysjärjestönä ja koordinoi ja kehittää toimintaa yleisen vapaaehtoisen pelastuspalvelun osalta. SPR:n piirien valmiuspäälliköt koordinoivat Vapepan toimintaa maakunta- ja paikallistoimikunnissa (POL-2018-49982).
  - Suomen Meripelastusseura koordinoi vapaaehtoista meri- ja järvipelastustointia.
  - Suomen Lentopelastusseura koordinoi vapaaehtoista etsintä- ja valvontalentotoimintaa.
  - Edellä mainittuihin organisaatioihin kuuluvat valmiusjärjestöt ja niiden kouluttamat jäsenet ovat sitoutuneet avustamaan viranomaisia pelastuspalvelu- ja vastaavissa tehtävissä ilman hyödyntävoittelua (POL-2018-49982).
- Vapepan tehtäviä voivat olla esimerkiksi kadonneiden etsintä, ensihuolto, liikenteenohjaus, henkinen tuki ja muut viranomaisen määräämät tehtävät. Toiminta vaihtelee alueittain.
- Toimintaa ohjaavat arvot ovat vapaaehtoisuus, yhteistyökykyisyys ja vastuullisuus.
- Vapaaehtoisten henkilöiden ja organisaatioiden käyttämisestä säädetään pelastuslain (379/2011) 51 §:ssä, meripelastuslain (1145/2001) 6 §:ssä ja poliisilain (872/2011) 9:4 §:ssä.

Aiheeseen liittyviä sivuja

[Viestintä](#)

[Suunnistus](#): Suunnan ottaminen kartalta, erannon laskemisen jne.

[Koordinaatit](#): Kartat, koordinaatit, koordinaattimuunnokset

[GPS](#): GPS-paikannin

[Etsintä ja pelastus](#)

Luokat, esim. Retkeily ja SHTF

Vapepa-toimintaan osallistuvan varusteet

Erilaisissa tehtävissä tarvitaan samoja perusvarusteita ja tehtäväkohtaisia varusteita. Varusteet eivät ole pääasia, mutta kannattaa muistaa, että vajaasti varustautuneita ei ryhmänjohtajan ole pakko ottaa tehtävälle mukaan maastoon.

- Omat varusteet voi lajitella esimerkiksi 1) välttämättömiin, joita kuljetetaan **aina** mukana ja 2) toissijaisiin, joita tarvitaan tehtävän mukaan ja valikoidaan sen mukaan. Tavarat voi pakata valmiiksi edellä mainittu huomoiden eri kokoihin varustepusseihin ja mielellään suoraan a) reppuun b) vaatteisiin ja c) varustekassiin. Säilytä nämä yhdessä ja ota ne kaikki mukaan hälytykselle lähtiessä.
- Käytä *aina* varustelista apuna, lähtiessä unohtuu helposti välttämättömiäkin varusteita, varsinkin jos niitä ei ole pakattu etukäteen ja lähtö tapahtuu nopeasti. Usein samoja varusteita tulee käytettyä muutoinkin, joten lähtöä helpottaa "pikatarkastuslista" näiden varusteiden osalta, jotta muistat myös ne varusteet, joita et säilytä koko ajan reppussa, vaatteissa ja varustekassissa. Lisää listaan myös ne tehtävät, jotka täytyy muistaa lähtiessä tehdä, liittyvät ne sitten veden keittämiseen termospullon, voileipien tekemiseen, vesipullon täyttämiseen tai muihin normaaleihin kotiaskareisiin.
  - Esimerkki **hälytyksen tullessa** pakattavista varusteista ja tehtävistä ("pikatarkastuslista"):

◦ **HUOM! TÄMÄ EI OLE VARSINAINEN VARUSTELUETTELO, KATSO ALLA KOHTA 'Etsintävarusteet - henkilökohtainen**

1. (KEITÄ VESI TERMOSPULLOON)
2. TÄYTÄ VESIPULLO / JUOMAPUSSI +/ TERMOSPULLO + TEE / KAHVI
3. TEE VOILEIVÄT
4. ETSINTÄLIIVI
5. VARAVIRTALÄHDE
6. MONITOIMIVEITSI
7. SILMÄLASIT + KOTELO
8. MATKAPUHELIMET + JOHDOT + LATURIT
9. PANKKIKORTTI + KÄTEISRAHA + MATKAKORTTI + AJOKORTTI
10. KELLO
11. KOTIAVAIN + AUTONAVAIMET + AUTON VARA-AVAIN
12. OFF + AURINKOVOIDE (K)
13. JÄÄNASKALIT (T)
14. VALOT, SÄHKÖLIESI POIS

- Jokainen tehtävä on erilainen. Sääolosuhteet ja maasto saattavat muuttua kesken tehtävän, tehtävän kesto vaihtelee ja esimerkiksi autettavan vaatimat toimenpiteet eroavat. Varusteita hankkiessa kannattaa kiinnittää huomiota niiden laatuun, keveyteen ja monikäyttöisyyteen, joka tarkoittaa yleensä kevyempää reppua ja mahdollisuutta keskittyä tehtävään. Hyvät varusteet maksavat enemmän, mutta tehtävällä tärkeintä on suoriutua tehtävästä kuin jatkuvasti "säättää" varusteiden kanssa ja kiroilla hajoavia varusteita kun tarkoitus on auttaa viranomaista ja pelastaa ihmishenkiä. Reppuun ei kannata pakata liikaa, jotta sen kanssa on mukava kulkea.
- Kannattaa merkitä omat varusteet esim. värillisellä teipillä, nimikirjaimilla ja puhelinnumerolla. Tehtävän jälkeen kullekin kuuluvat varusteet on helppo kenen vain lajitella ja palauttaa omistajalleen.
- Tehtävän jälkeen huolla, kuivaa ja pakkaa **välittömästi** varusteet. Uusi hälytys tai vuoro samaan hälytykseen voi tulla jo samana päivänä! Kannattaa myös kirjata ylös puutteet ja korjata ne ennen seuraavaa hälytystä.
- **Muista!** Varusteet sujuvoittavat tehtävän suoritusta, ne eivät ole pääasia.
- Vapepa- ja ensiaputuotteita myy esim. [Punaisen Ristin verkkokauppa](#). Muutoin varusteita löytyy päivittäistavarakaupoista, retkeily-, turvallisuus-, pelastusalan ym. kivijalkaliikkeistä ja verkkokaupoista Suomesta ja ulkomailta.

Etsintävarusteet - henkilökohtainen

- Pakkaamisessa kotona ja kokoontumispaikalla voi käyttää apuna seuraavia kysymyksiä:

1. tehtävän tyyppi
2. aika tehtävässä + yllätysvara
3. resurssit tehtävän aikana (juoma- ja ruokatäydennys)
4. varusteiden täydennysmahdollisuus
5. tehtävän vaativuus
6. sääolosuhteet ja
7. maasto.

- Varusteiden sijoittelulla etsinnän aikana taskuissa ja repussa on merkitystä. Ajatuksena on, että nopeasti ja usein tarvittavat varusteet ovat helposti saatavilla pimeässä, sateessa ja pakkasessa. Jos menetät repun, niin sinulla on kuitenkin kaikkein välttämättömin selviytymiseen silloin taskuissa (esim. kompassi, matkapuhelin, henkilökohtaiset lääkkeet,

tulitikut, monitoimityökalu ja ensiside).

- **1) nopeasti saatavilla:** Esim. kompassi, GPS-paikannin, pilli, kello, tulitikut, monitoimityökalu, merkinantopeili, muistivihko, kynä, taskulamppu, nenäliina, pieni ea-pakkaus, elvytysuoja, kumihanskat, silmälasit, naposteltavaa, henkilökohtaiset lääkkeet, matkapuhelin ja VHF-puhelin. Säilytä nämä etsintäliivin ja vaatteiden taskuissa. Näppäriä ovat myös erinäiset vetoketjulliset kotelot, joita voi kiinnittää esim. vyötärölle tai repun olkahihnaan (esim. Savotta valmistaa hyviä taskuja). Huomioliivi, jossa on useita taskuja on käytännöllinen, tällöin kädet jäävät vapaiksi ja tarvittaviin varusteisiin pääsee nopeasti käsiksi.
  - **2) helposti saatavilla:** Esim. merkkkausnauha, aurinkovoide, hyönteiskarkote, huulirasva, suoja-/aurinkolasit ja valotikut. Säilytä näitä taskuissa, kotelossa tai repun ulkotaskuissa.
  - **3) muut varusteet:** Näitä kannetaan lähtökohtaisesti repussa.
- Ehdotuksia henkilökohtaisiksi varusteiksi etsintätehtäviin:

- Aina valmiina, mahdollisesti pakattuna repussa -

REPPU + ''KELTAINEN'' REPUN SADESUOJA

HUOMIOLIIVI + ETSINTÄ-SELKÄMERKKI + VAPEPA-KANGASMERKKI (+ JÄSENYHDISTYSMERKKI)

ENSIAPUPAKKAUS (mm. PAINESIDE + ITSEKIINNITTYVÄ TUKISIDE + KYYPAKKAUS)

PELASTUSLAKANA (lämpöpeite)

(PEUKALO)KOMPASSI (+ KOORDINAATTIMITTARIT)

KARTANSUOJA (+ OMAT ALUEEN KARTAT)

TULITIKUT + SYTYKEPALOJA

OTSALAMPPU + AKUT/PARISTOT + VARA-AKUT/PARISTOT + LATAUSJOHTO + 230V-LATURI + USB-LATURI (+ 12V-LATURI)

KÄSIVALAISIN + AKUT/PARISTOT + VARA-AKUT/PARISTOT + LATAUSJOHTO + 230V-LATURI (+ 12V-LATURI)

MATKAPUHELIMET + LATAUSJOHDOT + LATURIT

VESIPULLO / JUOMAPUSSI / TERMOSPULLO

MUISTILEHTIÖ + LYIJY- JA ''USEITA'' KUULKÄRKIKYNIÄ + MUSTA OHUTKÄRKINEN TUSSI

A4-RUUTUPAPEREITA RAKENNUSETSINTÄÄN

PARTIOPILLI (+ HERNEPILLI)

KIRKKAAT SUOJALASIT

ENERGIAPATUKOITA + SUKLAATA/PÄHKINÖITÄ + EVÄÄT

MERKKAUSNAUHA (suikaloitua wc-paperia) + MAALARINTEIPPI (rakennukset)

WC-PAPERI + SAVETT TOILET + KUUKAUTISSUOJAT

MONITOIMITYÖKALU

NARU OHUT 5 M

KIRISTYSSIDE (CAT)

MUOVIKASSI + AMERGRIP-PUSSEJA

(KASVOMASKI)

PANKKIKORTTI + KÄTEISRAHA + MATKAKORTTI + AJOKORTTI

KOTIAVAIN + AUTONAVAIMET + AUTON VARA-AVAIN

ILMOITTAUTUMISLOMAKKEITA + AJOSELVITYSLOMAKKEITA

- Tarpeen mukaan reppuun / varustekassiin -

HYÖNTEISKARKOTE

AURINKOVOIDE

KIIKARIT

GPS-PAIKANNIN + AKUT/PARISTOT + VARA-AKUT/PARISTOT
VARAVIRTUALÄHDE
RANNEKELLO
SILMÄLASIT + KOTELO
HENKILÖKOHTAISET LÄÄKKEET
TERÄSMUKI + LUSIKKA (+ RUOKA-ASTIA)
SUURENNUSLASI
VALKOINEN LIITU (asfalttiin)
VALOTIKKUJA (+ MERKINANTOSAVU)
VAELLUSSAUVAT
KELLUNTA- / PELASTUSLIIVIT
SUOJAKYPÄRÄ (rakennusetsintä)
TIIVIIT SUOJALASIT (helikopterin läheisyyteen)
KUULOSUOJAIMET (helikopterin läheisyyteen)
KORVATULPPIA
NIPPUSITEITÄ + ILMASTOINTITEIPPIÄ
ISTUINALUSTA
OVIKIILA (rakennusetsintä)
PUNKINPOIMIJA
HEITTOLIINA
TASKULAMPUN LIIKENTEENOHJAUSKARTIO
JÄÄNASKALIT
SUKSET, SAUVAT, SUKSIVOITEET, MONOT / HUOPAKUMISAAPPAAT + LUMIKENGÄT
AJONEUVON KOJELAUDALLE PAPERI JOSSA SELVITYS VAPEPATOIMINTAAN
OSALLISTUMISESTA
VHF-PUHELIN

- Pukeutuminen -

ALUSHOUSUT + RINTALIIVIT + ALUSSUKAT + SUKAT
TEKNINEN ALUSPAITA + VÄLIKERROSPAITA / FLEECETAKKI
HOUSUT (+ SADELAHKEET/-HOUSUT)
KUORITAKKI (GoreTex) (+ SADETAKKI)
LIPPALAKKI (ei keltainen!) + BUFF + BEANIE + PIPO + BALACLAVA
SORMIKKAAT + HANSKAT (GoreTex)
(VARSI)KENGÄT (GoreTex) + SÄÄRYSTIMET (GoreTex) / (HUOPAKUMI)SAAPPAAT

- Varalle etsintäreppuun/varustekassiin -

KEYYTUNTVATAKKI / VILLAPUSERO
VARAVÄLIKERROSPAITA
VARAHOUSUT / VARATRIKOOT
VARAKENGÄT + VARASUKAT
VARASORMIKKAAT / VARAHANSKAT
(MAKUUPUSSIT, MAKUUALUSTA, HAMMASHARJA, PYYHE yms. jos etsintätehtävä venyy useampi päiväiseksi)

Hälytysryhmäkohtainen varustus

Ei pakollisia vaatimuksia, mutta esimerkiksi seuraavia varusteita voi olla autossa sen varalta, että joltain unohtuu kotiin tai etsinnässä muutoin tarvitaan. Näitä voi olla myös jäsenillä itsellään vaikka niitä ei varsinaisesti ole ajateltu ryhmäkohtaisiksi.

KULJETUSVÄLINEET (HENKILÖKOHTAISET AUTOT, MÖNKIJÄT, MOOTTORIKELKAT, POLKUPYÖRÄT)
TOIMIALAKOHTAISET VARUSTEET (ENSIAPU-, VIESTI-, MUONITUS-, MAJOITUS-, LÄMMITYS-, VALAISTUS- YMS.)
RADIOPUHELIMET
VALAISIMET
PARISTOT
KIIKAREITA
ALUEEN KARTTOJA
MERKKAUSPAPERIA
TOIMISTOTARVIKKEET
ILMOITTAUTUMISKORTTEJA, MATKALASKULOMAKKEITA
HUOMIOLIIVIT
REPUNSUOJUKSET
HERNE- JA PARTIOPILLIT
KOMPASSIT

Johtopaikan varustus

Johtopaikan olosuhteet vaihtelevat. Pakkanen, vesisade, lumisade, tuuli, myrsky jne. on otettava huomioon. Hyvällä varustuksella paperit eivät lentele ja vaadittava toiminta saavutetaan. Nämä kulkevat kätevästi esimerkiksi SmartStore Dry-laatikoissa.

PAHVEJA itse kopioivien lomakkeiden väliin ja kirjoitusaluslaksi
PALJON KUULAKÄRKIKYNIÄ JA ERI PAKSUISIA TUSSEJA
AVOKANSIO VÄLILEHTINEEN joiden väliin saa toimintaryhmäkortit,
ilmoittautumiskortit jne.
PAPERIA tavallista / vedenpitävää
POST-IT LAPPUJA ERIVÄRISINÄ tavallisia / vedenpitäviä
KARTAT
KARTTAKOPIOT
LOMAKKEET
VIESTINTÄVÄLINEET
VALAISTUS
JATKOJOHDOT
SUOJA
LÄMMITYS
VARAVIRTALÄHTEET
RUOKA, JUOMA JA RUOKAILUVÄLINEET
KENTTÄTUOLI, KENTTÄPÖYTÄ
JNE.

Muita varustelista

Seuraavilta sivuilta löytyy varustelista lisäksi tarkempia tietoja ja ohjeita varusteiden valintaan ja käyttöön.

[Matkailu- ja retkeilyvarusteet](#) sisältää enemmän retkeily- ja matkavarusteiden tietoja, vertailuja ja vinkkejä.

[Matkailu- ja retkeilyvaatteet](#)

[Matkavarusteet](#) sisältää ulko- ja kotimaan (loma)matkoille tarkoitettujen varusteluettelon.

[Tactical vaatteet ja varusteet](#) sisältää paljon vinkkejä vaatetukseen ja varusteisiin.

[MPK](#)

[Kulkijan varusteet](#) sisältää Bug Out Bag eli SHTF-varustuksen

[Talviretkely](#), [Geokätköily](#)

Vapepa, [Avustustyöntekijän varusteet](#), [Väestönsuojelijan varusteet](#), [Kotivara Selviytymisvarusteet](#) sisältää selviytymispakkauksen ja selviytymisrasian sekä hälytysvarustuksen ja pelastusvarustuksen.

[Ensiapu](#)

[Autovarusteet](#), [Moottoripyörävarustus](#)

[Vuoristovarustus](#), [Melonta](#)

[Metsästäjän varusteet](#)

[Vartija ja järjestyksenvalvoja](#)

Varustevinkit

- Alusvaatetus sään mukaan. Kerrospukeutumisen ideana on siirtää hikeä alusvaatetuksesta välikerrokseen ja välikerroksesta kuorikerrokseen ja lopulta haihtumaan ilmaan. Useammalla vaatekerroksella voidaan säädellä tehokkaammin lämpöä ja estää näin läpikastumista ja lämpimänä pysymistä. Vetskarit kaulan ja kainaloiden lähellä helpottavat myös lämmön säätämistä. Etsintä on sekä paikoillaan odottamista että aktiivista rivakkaakin kävelyä kesähelteestä purevaan 30 asteen pakkaseen, sateeseen ja tuuleen. Erityistä huomiota kannattaa kiinnittää sään mukaisiin jalkineisiin. Osaava etsijä osaa säädellä lämpöä vauhdissa niin, että vaatteet eivät kastu ja lopulta kuivuvat päällä etsinnän tauotessa. Tästä huolimatta mukaan kannattaa varata varavaatteita, varsinkin jos sataa vettä ja räntää tai vaatteet likaantuvat.
- Kun vaatteet ja varusteet on valittu, kannattaa testata niitä tuulisella ja vesisateisella säällä noin neljän tunnin ulkoilulla vaihtelevassa maastossa. Tämän jälkeen tehdään arvio miten vaatetus soveltui kyseiseen säähän, olisiko ulkonaoloa voitu jatkaa pitempään ja mitä parannuksia on tarvittava tehtävä. Sama voidaan toistaa myös pakkasella, lumipyryssä ja yhdistämällä edellä mainitut sääolosuhteet pimeyteen eri vuodenaikoina.
- **Reppu:** Hyvä reppu ei ole liian pieni eikä liian suuri. Hyviä ominaisuuksia ovat esim. kantomukavuus, itsensä repun keveys, vedenpitävyys, useampi tasku ja varustelenkit (Molle). Repun voi valita myös huomiota herättävällä värillä. Erillisellä sadesuojalla kannattaa parantaa sateenkestoa, ja sen olisi hyvä olla väriltään keltainen, jotta etsijät erotetaan maastosta esimerkiksi dronella. Punaisen Ristin kaupasta on hankittavissa keltaisia repun sadesuojia vapepa-logolla.
- **Huomioliivi/etsintäliivi:** Keltaisia liivejä myy esim. TOTALShop.fi (malli Authorities) ja Punaisen Ristin verkkokauppa. Etsinnässä tarvitsee usein erilaisia pieniä varusteita, joita on helppointa säilyttää liivin taskuissa. Ompelutarvikeliikkeistä voi ostaa tarranauhaa, jolla merkkejä on helppo kiinnittää liiviin ja vaihtaa tarpeen mukaan, esim. etsintä tai henkinen tuki -selkämerkit. Vapepa-merkin paikka on etupuolella vasemmalla rintamuksessa tai sen sijalla on oman jäsenyhdistyksen merkki.
- **Ensiapupakkaus:** Vähintään perusensiaputarvikkeet hätäensiavun antamiseksi.
- **Kompassi:** Mielellään peukalokompassi. Kompassi ei ainostaan ole suunnistamiseen, vaan se auttaa etsijää eksymistilanteessa kulkemaan määrätietoisesti yhteen suuntaan. Eksymistilanteen "poistumissuunta" kannattaa olla aina selvillä.
- **Kartat ja kartansuoja:** Kartat saa yleensä valokopioina johtopaikalta tehtävää varten, mutta laajempaa alueen maastokarttaa toki voi pitää mukana reppussa. Siitä saa tarvittaessa myös katsottua tasokoordinaatit. Sateista keliä silmällä pitäen kannattaa varata mukaan oma kartansuoja tai riittävän isoja minigrip-pusseja. Nykyään etsintätehtävissä käytetään paljon älypuhelin karttasovelluksia.

- **Otsalamppu ja käsivalaisin:** Pimeässä etsintää ei voi suorittaa ilman valaisinta, joten erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että mukana on useaksi tunniksi akkuja tai paristoja! Mitä kylmempi sää, sitä nopeammin valaisimesta loppuu virta. Otsalamppu jättää kädet vapaiksi, mutta vielä parempi yhdistelmä etsinnän kannalta on otsalamppun lisänä käsivalaisin. Jos käytössä on akuilla toimivia valaisimia, kannattaa reppuun pakata myös paristoilla toimiva perusvalaisin ja sormiparistoja, esimerkiksi polkupyörän valaisin, jolla pääsee metsästä pois kun akut ovat tyhjt. Valaisimien hyviä ominaisuuksia ovat valotehokkuus, akunkesto ja vedenkestävyys. Autopartiontia varten kannattaa hankkia auton "tupakansytyttimeen" sopiva haaroitin (esim. Motonetistä) ja jatkojohto, joka ylettää takapenkille. [Valostoren](#) valaisimet etsintään (huom! Vapepalla ehkä voimassa oma alennuskampanjakoodi)]. Etsijöiden keskuudessa suosittu otsalamppu on esimerkiksi Lumonite Compass R ja siihen latausputki Lumonite Tube, jolloin vara-akku voi esimerkiksi ladata kuljettaessa sopivasta varavirtalähteessä reppussa.
- **Pilli:** Pilli on kätevä tapa herättää huomio meluisassa ympäristössä (esim. etsittäessä maanteiden varsilla) tai leveässä ketjussa kun huuto ei kannaa.
- **Suojalasit:** Metsässä etsittäessä erityisesti havupuun oksien neulaset voivat osuessaan lävistää silmän. Metsässä kulkiessa oksa painetaan alaspäin eikä viedä sitä eteenpäin mennessä, jolloin oksa ei lennä takana tulevan päälle.
- **Merkkausnauha ja maalarinteippi:** Wc-paperirullasta voi keittiöveitsellä sahata suikaleita, joilla merkitään esim. näköntumavarainnissa ketjun reunaa. Maalarinteippi taas soveltuu sisätiloissa etsittäessä tutkittujen huoneiden merkitsemiseen tarkastetuiksi ja ovien "sinetöintiin".
- **VHF-puhelin:** [RXTX-TUOTE Oy](#). VHF-puhelimen ei lähtökohtaisesti tarvitse olla oma, vaan niitä annetaan tarvittaessa johtopaikalta lainaksi tai ne ovat etsintäryhmällä olevia yhteisiä varusteita. Radiopuhelin kulkee liivin taskussa tai liivin lenkissä olkapään korkeudella oikealla puolen lähellä korvaa ja suuta. Varsinkin liikenteen lähellä etsittäessä puhelin kannattaa pitää lähellä korvaa. Mahdollisuus käyttää myös puhelimeen sopivaa "korvanappia".
- **Suojakypärä:** Esimerkiksi kevyet ja pienet värikkäät kiipeilykypärät sopivat etsintäkäyttöön. Rakennuksissa, sairaaloissa, kellareissa yms. paikoissa on esim. teräviä betonisärmiä joihin iskeä päänsä.
- **Ovikiila:** Rakennusetsinnässä kaikki ovet eivät avaudu kummaltakin puolelta ovea ja lukkojen taakse voi jäädä vahingossa parietsinnässäkin. Ovia on myös usein toinen toisensa perään. Esim. Motonetistä *Finbullet*-merkinen muovikiila (pituus 13,5 cm) moottorisahaosastolta.
- **Jäänaskalit:** Ehdottomat talvella järvien ja merien jäällä etsittäessä, mutta myös metsien lammilla ja soilla kuljettaessa.

Ravinto

- Tunne itsesi! Testaa toimintakykyäsi eri maasto-olosuhteissa ja vuodenaikoina. Pidä toimintakykyäsi yllä ennen hälytystä ja hälytyksellä sekä tiedä mitä ravintoa tarvitset ennen kuin saat täydennystä pysyäkseen toimintakuntoisena. Tärkeää on pitää fyysinen toimintakyky yllä, mutta myös samalla ylläpitää keskittymistä ja kiinnostusta tehtävään ja harrastukseen yleensä.
- Energiankulutus on helposti 4 000 kcal vuorokaudessa. Energia saadaan pääsääntöisesti hiilihydraateista.
- Etsintään saapuvan tulee selvitä omilla eväillä noin neljä tuntia. Lähtötilanne vaikuttaa paljon, lähdetäänkö etsintään tyhjällä vatsalla vai suoraan ruokapöydästä.
- Peruseväitä: riittävästi juotavaa, voileivät, energiapatukat, suklaa, pähkinät yms. oman mieltymyksen mukaan.

Kadonneen henkilön etsintä

HUOM! Kadonneen henkilön etsinnän perustaidot opetellaan Vapepan pelastuspalvelun peruskurssilla ja etsinnän peruskurssilla.

Tässä kirjoitetut asiat ovat VAIN yleiskuva etsinnän kulusta ja osaamiseen kuuluu paljon enemmän kuin tällä sivulla on esillä!

Toimintatavoissa on vaihtelua, eivätkä nämä ole "ainoa oikea tapa toimia"!

- Etsintäkurseja ennen tai niiden jälkeen liityt johonkin alueellasi toimivaan Vapepan valmiusjärjestöön (esim. Punainen Risti, Autoliitto, Suomen Latu jne.), jonka hälytysryhmä osallistuu kadonneiden etsintöihin. Samalla paikkakunnalla voi olla useita etsintöihin osallistuvia Vapepan valmiusjärjestöjä, joten kannattaa esimerkiksi etukäteen kysellä valmiusryhmien aktiivisuutta ja jäsenmäärää. Usein yhdistys valikoituu yhdistyksen muun toiminnan myötä, jonka osana on myös etsintä. Liittyminen valmiusjärjestöön ei tarkoita, että olet välttämättä vielä etsintöihin osallistuvan hälytysryhmän jäsen, vaan vasta kun kurssit on suoritettu ja vaadittavat valmiusryhmän asettamat hälytysryhmään pääsyn ehdot on täytetty.
- Etsijänä olet valmiina 24/7. Kuuluessasi hälytysryhmään, itsenäisesti ja valmiusjärjestön kautta ylläpidät ja kehität etsintävalmiutta oman valmiusryhmän ja muiden valmiusryhmien kanssa. Tämän lisäksi alueesta riippuen järjestään yhteisharjoituksia, joissa kaikkien valmiusjärjestöjen valmiusryhmät ja ajoittain viranomaiset harjoittelevat yhdessä.
- Sinulla on velvollisuuksia ja oikeuksia avustaessasi *viranomaista*.
- Allekirjoitat salassapitositoumuksen, sitoudut vaitiolovelvollisuuteen. Tämä tarkoittaa, että hälytyksistä ja etsinnöistä ei puhuta muiden kuin kyseiseen hälytykseen osallistuneiden kanssa. Kuitenkin, jos tarvetta ilmenee henkistä tukea saa hakea ja saada.
- Älypuhelimeen suositellaan ladata 112-sovellus, josta saa oman sijainnin koordinaatit sijaintimuodossa HDD° MM.MMM (DDM). Lisäksi esimerkiksi b-bark -sovellus on hyvä maastokartta suunnistamiseen ja se piirtää reittijälkeä (häntää) kartalle. Etsinnöissä voidaan käyttää siihen erityisesti suunniteltua matkapuhelinsovellusta Karttahimmeli.
- Ennakoivia toimenpiteitä ovat etsintärepun ja vaatteiden jatkuva valmiina säilyttäminen ja työnantajan ja perheen kanssa sopiminen. Sinun tulee olla itse varautunut oikeilla varusteilla, ja evästä ja juomaa tulee olla vähintään neljäksi tunniksi.
- Etsinnät ajoittuvat usein yölle ja vaativampiin sääolosuhteisiin, jolloin kadonneen selviytymismahdollisuudet ovat heikommät ja suoritetaan nk. *hätäetsintä*.

Hälytys

- Kadonneesta henkilöstä ilmoitetaan hälytyskeskukseen numeroon 112, josta hälytyskeskuspäivystäjä antaa tehtävän poliisipartiolle ja/tai poliisin kenttäjohdolle. Poliisi tekee arvion etsinnästä ja tarvittaessa päätöksen vapaaehtoisten käyttämisessä etsinnässä. Tällöin viranomainen ilmoittaa nk. *valmiuspäivystäjälle* (vapepapäivystäjälle), joka ilmoittaa etsinnästä vastaavalle *vapepajohtajalle* ja tarpeen mukaan johdon muille henkilöille, esimerkiksi hälytyksessä johtopaikalla toimivalle sihteerille. Vapepajohtaja hälyttää hälytysryhmät, joihin kadonneiden etsijät kuuluvat. Viestit menevät tekstiviestinä yksilöllisesti etsijöille, mutta varalla on järjestely, jolla hälytys saadaan jaettua hälytysryhmille ja hälytysryhmät jakavat ennalta sopimansa mukaan hälytystiedon hälytysryhmänsä jäsenille. Etsintähälytykset tehdään ensisijaisesti kadonneen henkilön oletetun katoamisalueen hälytysryhmille, mutta usein myös laajemmin muille hälytysryhmille esimerkiksi etsinnän laajuudesta ja etsijöiden tarpeesta riippuen.
- Etsintähälytys tulee matkapuhelimeen tekstiviestinä OHTO-järjestelmästä, johon vastataan

AINA sen mukaan onko mahdollista osallistua etsintään tai ei. Hälytysryhmään kuuluminen tarkoittaa, että hälytyksen tullessa lähdetään etsimään omasta tilanteesta riippumatta ja vain poikkeustapauksissa jätetään osallistumatta. Jos etsintään osallistuminen ilmoittautumisen jälkeen ei onnistukaan, siitä ilmoitetaan aina tekstiviestillä uudestaan vastaamalla viestiin tai toissijaisesti soittamalla. Jos OTHO-järjestelmä ei ole toiminnassa, hälytys tehdään puhelimella soittamalla ennalta sovitun mukaisesti. Vastaaminen antaa johdolle käsityksen, paljonko etsijöitä on tulossa, mihin aikaan ja tarvitaanko esimerkiksi etsijöitä hälyttää lisää laajemmalta alueelta.

- Etsintä voi olla välittömästi tai alkaa määrättyyn aikaan tai etsinnästä voidaan antaa ennalta nk. VALMIUSHÄLYTYKSEN, jolla valmistaudutaan tulevaan varsinaiseen etsintähälytykseen. Tämän jälkeen tulee vasta varsinainen etsintähälytys. Esimerkiksi: *"Operaatio nro 1234/Etsintä/Oulu/VALMIUSHÄLYTYKSEN Lapsi kateissa/1.1. 18:00. Kuittaus: 1234 ok/ei/pm hh:mm"*, johon vastataan *1234 ok* tai *1234 ei* ("Et pääse operaatioon. Kiitos ilmoituksestasi.") tai *1234 pm 19:00* (pääsen myöhemmin kello 19:00). Ok-vastausviestiin tulee esimerkiksi vastaus: *"Tulossa/Tarkentuu myöhemmin, Oulu/VALMIUSHÄLYTYKSEN Lapsi kateissa Kivikkokankaalla/Operaation mahdollisesta aktivoitumisesta ilmoitetaan erillisellä viestillä noin tunnin kuluessa."* Valmistautumisen aikana kannattaa katsoa varusteet valmiiksi ja valmistautua etsintään.
- Esimerkki 1: 16:25 tulee viesti: *"Operaatio nro 1234/Etsintä/Jyväskylä/Vaajakoski/Välittömästi. Kuittaus: 1234 ok/ei/pm hh:mm"*. Ok-vastausviestiin tulee esimerkiksi vastaus: *"Tulossa/ABC Vaajakoski, Jyväskylä/78v muistisairas mies"*. Tällöin paikan päälle lähdetään välittömästi.
- Esimerkki 2: 16:25 tulee viesti: *"Operaatio nro 1234/Etsintä/Jyväskylä/1.1. 18:00. Kuittaus: 1234 ok/ei/pm hh:mm"*. Ok-vastausviestiin tulee esimerkiksi vastaus: *"Tulossa/ABC Vaajakoski, Jyväskylä/78v muistisairas mies"*. Tällöin paikan päällä ABC:llä ollaan viimeistään 18:00.
- Päätymisestä voidaan ilmoittaa esim. *"Operaatio nro 1234 on päätynyt. Etsintä päätetään, etsittävä löytyi. Poliisi ja Vapepajohto kiittävät osallistuneita."*
- Noudata hälytysryhmän sisäistä viestintää, miten siitä onkaan sovittu. Esimerkiksi kokoontuminen kimpapakyytilähtöpaikalle, josta yhdessä siirrytään varsinaiselle etsinnän kokoontumispaikalle.

Kokoontuminen ja ilmoittautuminen

- Kokoontumispaikalle tullaan tekstiviestissä annettujen ohjeiden mukaisesti. Ennen annettua määräaikaa saapuminen ei välttämättä tarkoita, että etsinnän voi aloittaa aikaisemmin tai etsijöitä voidaan ottaa johtopaikalla vastaan. Johtopaikka on yleensä merkitty kyltillä ja/tai johdon ajoneuvo on merkitty jollain Vapepaan liittyvällä tavoin. Johtopaikalla on lähtökohtaisesti vähintään vapepajohtaja ja sihteeri(t). Joissakin tapauksissa ensimmäiset etsijät toimivat johtona kunnes varsinainen johto saapuu perille. Tämä käytäntö sovitaan erikseen.
- Pidä silmät auki jo matkalla, kadonneita löydetään myös kuljettaessa kokoontumispaikalle! Kiinnitä huomiota myös yleisesti silloin vaikka et etukäteen tietäisi tuntomerkkejä.
- Etsintää johtavalla vapepajohtajalla on mahdollisesti keltainen lippalakki tai hänet erottaa muutoin, esim. oranssi liivi. Etsijällä ei saa olla keltaista lippalakkaa! Etsintää johtaa kerrallaan vain yksi vapepajohtaja.
- Johtopaikalle; teltaan, huoneeseen, ajoneuvoon ei lähtökohtaisesti mennä kutsumatta! Johdolle annetaan työrauha ja huolehditaan omasta valmiudesta ja ryhmänjohtajana oman toimintaryhmän/partion valmiudesta ja varustuksesta. "Rivietsijän" asioita olisi hyvä hoitaa ryhmänjohtajan välityksellä johtoon.
- Johtopaikan läheisyydessä ei hengailta ja jutella äänekkäästi! Käytännössä tämä tarkoittaa

useiden metrien etäisyyttä johtopaikkaan. Tämän merkityksen ymmärtää yleensä vasta sitten kun itse toimii johdossa, joten vastaathan omalta osaltasi tästä ja edesautat kadonneen henkilön tehokasta etsimistä. Johdossa toimiminen vaatii ajattelemista, päätöksentekoa ja tarkkuutta papereiden kanssa.

- **Ilmoittautuminen:** Saavuttaessa ensimmäisenä tehtävänä jokainen huolehtii, että on merkittynä 'Ryhmän ilmoittautumiskortilla'. Se täytetään usein kahtena kappaleena. Se annetaan johtopaikalla esim. johdon sihteerille tai niitä vastaanottavalle henkilölle. Valmiit lomakkeet ovat pareittain käytettäviä itsejäljentäviä valkoinen ja keltainen. Ilmoittautumiskortteja voi ladata Vapepan Extranetistä ja esitäyttää (avaa rtf-tiedosto Word-sovelluksella) tai niitä on usein saatavilla johtopaikalla. Muista, että itsejäljentäviä kiinni vihkossa käytettäessä, täytyy parien välissä olla pahvi! Samaa valmiusjärjestön hälytysryhmään kuuluvat merkitsevät itsensä samalle kortille, mutta ei myöskään haittaa vaikka saman hälytysryhmän jäsenet eivät ole samalla ilmoittautumiskortilla. Kuitenkaan eri valmiusjärjestöjen hälytysryhmien jäsenet EIVÄT saa täyttää ristiin ilmoituskortteja. Johto saattaa myös vaihtaa ryhmästä toiseen henkilöitä eli käytännössä voit etsiä jonkin muun hälytysryhmän kanssa kuin omasi.
  - TÄYTETÄÄN SELVIN KIRJAIMIN JA NUMEROIN niin, että nimet ja puhelinnumerot ovat helposti luettavissa! Ei kannata pahastua, jos huonosti täytettyä lomaketta ei oteta vastaan ja pyydetään täyttämään se uudestaan. Parempi tehdä asia kerralla kuntoon kuin hidastaa johdon toimintaa ja jopa hengenvaarassa olevan kadonneen löytämistä.
  - 'Ryhmän/järjestön/osaston nimi' EI ole lyhenne, vaan se kirjoitetaan auki eli valmiusjärjestön virallinen nimi. Mitä poliisille kertoo etsinnän jälkeen papereita tutkiessa esimerkiksi RHTSY?
  - OHTO-operaationumero löytyy hälytyksen tekstiviestistä. Hälyttäjä on esimerkiksi OHTO. Tapahtuma on esim. *hätäetsintä* tai *tutkinnallinen etsintä*.
  - Ryhmän tiedot täytetään kuten lomakkeessa pyydetään. Toimintaryhmä/partio päättää keskuudestaan ryhmänjohtajan (RJ), joka vastaa viestinnästä ja ryhmästä. Hyvä on myös sopia suunnistajasta ja ryhmässä on hyvä olla myös mahdollisimman hyvin ensiavusta perillä oleva jäsen. Merkitse erityisesti, jos sinulla on henkisen tuen valmius tai muu terveydenhoitoon liittyvä osaaminen. Jos paikalle ollaan tultu esim. henkisen tuen tehtävässä eikä tehtävälle lähtevänä etsijänä, tämä tuodaan selkeästi esille johdolle. Myös muu tarpeellinen osaaminen ja varustus on hyvä kirjata lomakkeeseen ja kenellä (nimi, rivinumero) ryhmästä on se osaaminen tai varustus. Varustusta voi olla esim. "katumaasturi".
  - ALLEKIRJOITA! Ryhmänjohtaja AINA allekirjoittaa ilmoittautumiskortin.

"Briiffi"

- Määräaikaan saapuneille etsijöille pidetään usein yhteinen briiffi, jossa kerrotaan etsinnästä ja kadonneen tuntomerkeistä. Tämän tekee usein vapepajohtaja yhdessä poliisin kanssa. Tähän voi varata muistiinpanovälineet tuntomerkkien kirjaamiseksi ylös.
- Saatuasi tarkempaa tietoa etsinnästä, pakkaa viimeistään tarvittavat varusteet varustekassista etsintäreppuun ja taskuihin. Tarvittaessa tee uudestaan säätöä myös tehtävän saatuasi.

Tehtävä

- Kun toimintaryhmän/partion kokoonpano on kunnossa ja varusteet valmiina eli partio on valmis tehtävään, valmius voidaan ilmaista tilanteeseen sopivalla tavalla ryhmänjohtajan toimesta johdolle. Tehtävää saattaa joutua odottamaan.

- Johto muodostaa toimintaryhmiä/partioita myös poiketen ilmoittautumiskortissa esitetyistä ryhmistä, varsinkin jos ilmoituskortin ryhmien koko on yli 2-5 henkilöä. Myös erityiskohteet, sää, varustus ja kokemus saattavat vaatia määrättyjen partioiden muodostamista. Tehtävän vaatimusten ja maaston vaativuuden tai koon takia ryhmään saatetaan esimerkiksi valita määrättyä osaamista omaavat etsijät ja muita vähemmän kokeneita. Saatat siis etsiä sinulle tuntemattomien kanssa ja toimia ryhmänjohtajana. Kaikilla etsijöillä on samat perustiedot, mutta luonnollisesti etsijöiden taidot ja kokemus vaihtelevat. Eroja on esimerkiksi etsintä-, suunnistus-, ensiapu- ja johtamistaidoissa, viestintävälineiden käytössä, maastossa liikkumistaidoissa eri ympäristöissä ja säässä.
- Jos tehtävä on liian vaativa toimintaryhmälle/partiolle tai jollekin sen jäsenelle tai varustus on jollain jäsenellä riittämätön, tästä on ilmoitettava johdolle. Ryhmänjohtajan tulee myös ilmoittaa, jos joku etsijöistä ei kykenisi tehtävään. Kadonneen etsijöistä ei kuulu tulla kadonneita ja pelastettavia! Myös etsijällä itse on oikeus kieltäytyä tehtävästä eikä sitä tule kokea negatiiviseksi. Jokaiselle etsijälle löytyy lähtökohtaisesti tehtävä operaatiossa.
- Kustakin tehtävään lähtevästä toimintaryhmästä/partiosta täytetään 'Toimintaryhmän kortti' kahtena kappaleena eli itsensä jäljentävät valkoinen ja keltainen. Toimintaryhmän kortin täyttää johto ja siitä annetaan valkoinen osa partion ryhmänjohtajalle mukaan tehtävälle lähdetessä ja se PALAUTETAAN johdolle tehtävältä saavuttaessa. Toimintaryhmään/partioon kuuluu yleensä 3-5 henkilöä. Korttiin merkitään vähintään -) partion jäsenten etunimi ja sukunimi -) ryhmänjohtajan matkapuhelinnumero -) lohko/tehtävä-numero -) ryhmätunnus/kutsu jolla partio tunnustetaan muista partioista, esim. *Jalka-1, Koira-1* -) johtopaikan matkapuhelinnumero -) jos käytetään radiopuhelimia, johtopaikan kutsu, esim. 'JOHTO' -) OHTO-operaationumero ja -) varusteet tarpeen mukaan.
- Kutsuttaessa tehtävään, toimintaryhmä/partio saa tehtävän ja vähintään valokopiokartan, johon on merkitty etsintäalue/lohko(t) ja niiden tunniste(et) tai vaihtoehtoisesti tiedot Karttahimmeli-sovelluksen käyttämiseen operaatiossa. Tehtävän ohje annetaan vain ryhmänjohtajalle tai koko toimintaryhmälle/partiolle. Mahdollisesti saadaan myös radiopuhelin, muita varusteita ja välineitä.
- Tarpeen mukaan ryhmänjohtajan on pikakoulutettava ryhmän/partion jäseniä tehtävään liittyen ja muutoinkin pidettävä ryhmästään huolta koko tehtävän ajan.

Etsiminen

- Heti johtopaikan läheisyydessä on tehtävä radiopuhelimen yhteyskokeilu johtoon ja tarvittaessa palattava vaihtamaan toimivaan radioon. Viestintään liittyvää tietoa ks. [Viestintä](#).
- Yleensä johdolle ilmoitetaan saavuttaessa kohteeseen ja aloitettaessa etsintä. Tämä voidaan johdon ohjeen mukaan tehdä myös esim. WhatsApp-sovelluksella. Tällöin myös mainitaan viestissä partion nimi. Muista lyhyet ja yksiselitteiset viestit! Jos käytössä on Karttahimmeli-sovellus, ilmoituksia ei välttämättä tehdä, koska johto näkee partion liikkumisen reaaliaikaisesti.
- Toimintaryhmä/partio lähtee suorittamaan etsintätehtävää itsenäisesti ja päättää esimerkiksi millä tavoin etsitään (etsintätaktiikka). Kuitenkin on muistettava, että etsintä tapahtuu *viranomaista* avustaen johdon ohjaamana ja toimintaryhmässä/partiossa ryhmänjohtajan johdolla eikä "sooloilu" ole sallittua, mutta järjen käyttö kyllä johdon luvalla.
- Kartta
  - Johtopaikalta saa kartan, mutta sen laatuun ei voi luottaa! Kartta voi olla vanha tai sisältää epämääräisiä "reittejä", joita johto on voinut esimerkiksi luulla poluiksi ja piirtää niiden mukaan etsintälohkoja. Näin on tärkeää, että pääsee *oikeasti* kartalle eli **varmistaa** teitä, polkuja, jokia ja maastonmuotoja apunakäyttäen lohkon sijainnin. Se, että on itse löytänyt oikealle lohkolle ei tarkoita, että muut partiot olisivat löytäneet ja voivat olla omalla lohkollasi etsimässä tällaisten karttojen aiheuttamien sekaannusten

takia. Hyvänä apuna ovat älypuhelinsovellukset, esimerkiksi b-bark.

- Karttahirveli on etsintätehtäviin erityisesti suunniteltu älypuhelinsovellus. Sovelluksen käyttöön juuri kyseisessä etsintäoperaatiossa, tarvitaan koodi johdolta.
- GPS-paikannin ja älypuhelinsovellus
  - Nollaa/asettaa päälle tarvittaessa GPS-paikantimen tai älypuhelinsovelluksen kartalle piirtämä jälki eli nollaa laitteen osamatkat ja jäljet kun saavut etsintäalueelle. Johto saattaa olla esimerkiksi kiinnostunut kuvaruutukaappauksena lähetetystä ketjun kulkemasta reunasta tms.
  - Etsintäalueen kulmat voi merkitä esimerkiksi reittipisteillä.
  - Ketjuetsinnässä etsijä GPS-paikantimen/älypuhelimien kanssa kannattaa laittaa vähintään toiseen laitaan, mielellään kumpaankin. Tällöin kartalle saadaan piirrettyä ketjun reunoista hännät eli kuljettu reitti, jotta ketju voi takaisin päin etsittäessä kulkea oikeassa kohtaa.
  - GPS-paikantimen profiili 'loma' on hyvä perusprofiili maastoetsintään, jota voi tarvittaessa muokata mieleisekseen. Ks. [GPS](#), kohta 'Tietokentät - kadonneen etsintä'
- Toimintaryhmä/partio kysyy tilanteen mukaan sivullisilta tietoa kadonneesta, muistaen kuitenkin salassa pidettävät asiat. Muista lisäksi ohjeet median suhteen! Kannattaa ennalta valmistautua mitä etsinnästä on lupa kertoa sivulliselle ja mitä sivullisilta saa ja kannattaisi kysyä tukemaan etsintää. Kysymyksen asettelua on esimerkiksi tuntomerkkien osalta syytä miettiä, jotta vastauksella on arvoa etsinnän kannalta. Etsintä herättää yleensä sivullisissa kiinnostusta. Hyvä on esittäytyä aluksi 'Vapaaehtoinen pelastuspalvelu'.
- **Etsiminen maastossa**
  - Etsiminen kuusimetsässä, jossa on oja, soistuneita alueita, isoja kiviä jne., samalla kun on pilkkopimeää, on usein haasteellista. Lisäksi kun alue on kooltaan suuri, on suunnan pitäminen vaikeaa kokeneellekin etsijälle samalla kun alue pitäisi saada etsittyä joka kohdasta. Etsittäessä suurin linjoin, edellisen reunimmaisen linjan tunnistaminen on vaikeaa. (Peukalo)kompassi on tärkeä apuväline suunnan pitämisessä. Tällöin kulkusuunta pysyy samana ja etsintälinjat tulevat samansuuntaisiksi, mutta sivusuunnassa syntyy heittoa eli ajaudutaan jo etsityn alueen sisälle tai liian kauaksi jo etsitystä alueesta, jolloin jälkimmäisessä jää etsimättömiä alueita. Apuna voi käyttää esimerkiksi Karttahirvelin ja b-bark -sovelluksen maastokartalle piirtämää jälkeä tai kulkua tallentavaa GPS-paikanninta. Tarvittaessa myös esimerkiksi wc-paperista leikattuja suikaleita. Tulee kuitenkin muistaa, että erityisesti älypuhelin, mutta myös GPS-paikannin eivät peitteisessä maastossa paikanna tarkasti!
  - Maastossa on loukkaantumisen vaara. Sammalpeitteiset kalliot ovat liukkaita, kivien koloihin voi tipahtaa syvällekin jalka, kuusen havunneulanen voi uppoutua silmään jne. Älä tee itsestäsi pelastettavaa!
  - Etsiminen haasteellisessa maastossa tehtävän kestäessä useita tunteja herpaannuttaa. Näkemisen ja ymmärtämisen välille syntyy katkoksia ja jotain tärkeää voi jäädä huomaamatta, jopa etsittävä henkilö. On tärkeää pitää myös tehtävän aikana lyhyitä taukoja, juoda ja syödä energiapitoista evästä. Etsiessä voi myös puhua itsekseen tai ääneen, "*tuossa on kuusi, katson sen oksien alle*". Tällaiset auttavat pitämään huomion tehtävässä eivätkä ajatukset karkaa muihin asioihin.
- **Etsiminen asutulla alueella:** Etsintä herättää huomiota, varsinkin pimeällä valojen kanssa liikuttaessa. Keltainen liivi, jossa ei ole vapepan merkkiä rinnassa vaan ainoastaan selkämerkki, joka on peitetty repulla ei herätä välttämättä luottamusta! Apua tarjoavia löytyy ja vinkkejä satelee. Kannattaa kuunnella, ovathan ihmiset yleensä paikallisia ja tuntevat alueen. Mutta etsintään osallistuminen tapahtuu vain johdon päätöksestä!

- Toimintaryhmä/partio ilmoittaa johdolta saamiensa ohjeiden mukaan tehtävän etenemisestä johdolle. Esimerkiksi saavuttaessa etsintäalueelle, kun 50 % on etsitty ja kun 100 % on etsitty. Lisäksi löydettyä jotain sellaista, joka on tärkeää ilmoittaa johdolle. Johto ohjeistaa myös viestintätavan, se voi olla esimerkiksi WhatsApp-sovellus. Myös tällöin tulee muistaa viestintäohjeet ja sisällyttää viestiin toimintaryhmän/partion tunnus/kutsu, esim. Jalka-6. Löydöistä ja muusta arkaluontoisista tiedoista ei ilmoiteta esimerkiksi VHF-radiopuhelimella, jota sivullisten on mahdollista kuunnella, vaan yhteydenpitoon käytetään matkapuhelinta. Kaikille partioille voidaan myös lähettää etsinnän aikana OHTOn kautta etsintää koskevia viestejä. Viestit eivät välttämättä saavu kaikille jäsenille samaan aikaan teleoperaattorista riippuen, joten on tärkeää, että jokainen katsoo viestin sen kuullessaan.
- **Löytäminen:** Tällöin kyseeseen saattaa tulla esimerkiksi, miten poliisi ohjataan paikalle, miten ilmoitetaan johdolle ja johto ilmoittaa eteenpäin poliisille, että toimintaryhmän/partion jäsen on esimerkiksi määrättyssä kohtaa maastossa vastassa poliisia tai muuta pelastushenkilökuntaa. On syytä huolehtia, että sivulliset pysyvät etäällä. Kyse voi olla myös rikospaikasta, joten alue on syytä pitää mahdollisimman koskemattomana kuitenkin huolehtien kadoneesta.
- Toimintaryhmä/partio lopettaa tehtävän suoritettuaan sen, toimii annetun ohjeen mukaan tai kutsuttaessa. Usein ryhmän kuuluu ilmoittaa etsinnän päättymisestä vielä kohteessa olleessaan johdolle, esimerkiksi ennalta sovitusti WhatsApp-viestillä. Ryhmä voi saada uuden tehtävän myös tehtävällä ollessaan käymättä johtopaikalla. Etsintä voidaan päättää myös OHTO:n kautta kaikille tulevalla tekstiviestillä, jonka pohjalta palataan johtopaikalle. Tällöin voidaan antaa myös ohje, että kukin ryhmä suorittaa kyseisen tehtävän loppuun ja palaa vasta sitten johtopaikalle.
- Etsinnän jatkuessa etsintätehtävien välillä huolletaan itseä, toimintaryhmää/partiota ja valmistaudutaan uudelle tehtävälle tai poistutaan operaatiosta ilmoittamalla siitä aina johdolle. Toimintaryhmien/partioiden kokoonpanoja voidaan vaihdella tilanteen mukaan etsinnän jatkuessa. Etsinnät voivat kestää useamman päivän. Huomioithan myös muut etsijät.

Poistuminen ja jälkihuolto

- Tehtävältä on aina palattava johtopaikalle ja ilmoitauduttava poistuneeksi, josta johto kirjaa poistumiskellonajan ilmoittautumiskorttiin. Tai muutoin sovittava poistumisesta johdon kanssa, jotta voidaan varmistua kaikkien saapuneen tehtäviltä.
- Johto saattaa pitää yhteisen loppukeskustelun kaikille etsijöille. Ryhmänjohtajan kannattaa valmistautua kysyttäessä antamaan lyhyt yhteenveto toimintaryhmän/partion toiminnasta kaikille yhteisesti.
- Heti etsinnän päätteeksi ryhmänjohtajan on hyvä pitää paikan päällä lyhyt keskustelutuokio, purku, omalle toimintaryhmälleen/partiolleen. Tilanteesta riippuen on myös tarvittaessa haettava apua esim. Suomen Punaisen Ristin henkisestä tuesta, joiden jäseniä voi olla myös johtopaikalla tai etsijöinä. Myös henkisen tuen osaavia viranomaisia saattaa olla etsijöinä. Lisäksi viranomaisten antamaan tukeen on turvauduttava myöhemmin jos sille on tarvetta. Tarvittaessa voi olla myös yhteydessä valmiusryhmän johtajaan tai kyseisen etsinnän vapepajohtajaan. Varsinkin tilanteissa, joissa löydetään ruumis tai henkilö huonossa kunnossa, saattaa herätä tarve keskustella.
- Jos haetaan matkakorvauksia, niistä täytetään lomake ja jätetään johdolle. Lomakkeita kannattaa tulostaa mukaan Vapepan Extranetistä. Jos ei ole kerennyt jättämään ilmoittautumiskorttia, esimerkiksi ajettaessa kokoontumispaikalle, ja tulee OHTO:sta viesti operaation päättymisestä, tällöin ei välttämättä makseta matkakorvauksia.
- Etsinnän päätyttyä tuhotaan muistiinpanot niin, että sivulliset eivät voi saada tietoa etsinnästä. Muistiinpanoja ei voi heittää suoraan julkiseen tai kotiroskikseen, niin että ne ovat luettavissa.

Muistiinpanot kannattaa jättää lähtiessä johdolle tuhottavaksi. Tuhottavia ovat kaikki aineisto; muistiinpanot, OHTOn lähettämät tuntomerkkejä sisältävät tekstiviestit, valokuvat ja muu viestittely tehtäviin liittyen. Ne poistetaan laitteista ja tyhjennetään myös laitteiden roskalaatikat ja pilviin synkronoitunut tieto varmistaen näin että kuvat ja tekstit varmasti ovat poistuneet.

- Huolto ja etsintärepun uudelleenpakkaus tehdään välittömästi, uusi hälytys saattaa tulla jopa matkalla kotiin. Suositeltavaa on siis laittaa jo autossa matkapuhelin lataukseen ja viimeistään kotiin päästessä valaisimien akut.
- Joissain tapauksissa poliisi saattaa järjestää myöhemmin etsintään liittyvän palautetilaisuuden.

Harjoitus

- Harjoituksissa saatetaan käyttää turvasanaa, jolla etsijä varmistaa kohdehenkilöltä (esittää esim. kadonnutta tai sivullista) että hän on harjoitukseen kuuluva, eikä sivullinen.
- Harjoituksissa voidaan käyttää myös todellista hätää osoittavaa sanaa, jolloin harjoitus keskeytetään tarvittavilta osin.
- Eri väriset teipit vaatteissa ja iholla saattavat kertoa erinäisistä ulkoisista ja sisäisistä vammoista.
- Jos toimit kohdehenkilönä, varaa riittävästi lämmintä vaatetta ja makuualusta eristämään maasta. Varaa mukaan myös vettä sekä välttämättömimmät varusteet selviytymisen kannalta varsinkin jos kyseeseen voi tulla eksyminen siirryttäessä sovittuun paikkaan.
- Heittäytyminen kohdehenkilön rooliin antaa pelastajille toden tuntua harjoituksessa.

Esimerkkejä harjoituksista

?

MSO-etsintä

Lähteet:

[Vapepan MSO-etsinnän taktiikka ja profilointi](#)

[Vapepa-johtajan muistio](#)

- Johtopaikalla tapahtuvan toiminnan tunteminen tukee etsijän toimintaa tehtävässään.
  - Henkilöetsintätehtävät jaetaan kahteen luokkaan:
1. **Hätäetsintä:** "Etsittävän odotetaan olevan elossa ja avun tarpeessa välittömästi katoamisen jälkeen. Hätäetsintätilanteissa on kyse ihmishengen pelastamisesta. Tehtävä on priorisoitava korkealle ja siinä on käytettävä kaikkia tarkoituksenmukaisia keinoja henkilön löytämiseksi mahdollisimman pian. Hätäetsintätilanteissa poliisi antaa Vapepalle mahdollisimman pian ennakoilmoituksen, jolla nopeutetaan Vapepan johdon toimintaa. Ennakoilmoituksessa on annettava etsittävästä tiedossa olevat tunnistusmerkit eli nimi ja tuntomerkit. Varsinainen etsintä aloitetaan välittömästi, mikäli etsittävää ei alkutoimenpiteiden (lähietsintä, omaistiedustelut, sairaalatiedustelut jne.) jälkeen ole löydetty. Hätäetsintää jatketaan yhtäjaksoisesti yötä päivää niin kauan, kuin etsittävän voidaan olosuhteet huomioon ottaen odottaa olevan vielä elossa ja avun tarpeessa. Hätäetsintää ei tule lopettaa edes yön ajaksi ilman muuta erityistä syytä. Yöllä tai vaativissa olosuhteissa vapaaehtoisjärjestön tulee käyttää etsintään vain kokeneita ja vaativiin olosuhteisiin sopivia etsijöitä.

2. **Tutkinnallinen etsintä** "Suoritettava etsintä tukee poliisin muuta tutkintaa tai esitutkintaa kadonneeksi ilmoitetun taikka etsittävän henkilön tai tämän omaisuuden löytämiseksi. Tällöin etsintä saatetaan suorittaa pitkälläkin viiveellä." Usein tällöin etsitään ruumista ja on hyvä muistaa, että elämän ensimmäinen kadonneen etsintätehtävä saattaa johtaa kuolleen ihmisen löytämiseen.
- Päästäksesi etsimään vapaaehtoisen pelastuspalvelun (Vapepa) vapaaehtoisena etsijänä, sinun täytyy suorittaa vaadittavat kurssit, joita järjestetään säännöllisesti ympäri Suomea. Katso <https://vapepa.fi> Kurssien, harjoitusten ja virallisten etsintöjen, nk. "kovien etsintöjen", myötä kehittyvä taito etsiä kadonneita henkilöitä ja heidän jättämiään jälkiä tavoin, joka takaa etsintäalueen tarkan haravoimisen. Tämän huolellisen etsintätyön myötä etsintää voidaan hallitusti tarvittaessa laajentaa. Etsintöjä on myös tutkinnallisia, joissa kadonneen henkilön löytäminen elossa ei välttämättä ole todennäköistä vaan etsitään esimerkiksi merkkejä kadonneesta henkilöstä.
  - Etsinnän eteneminen
1. Ilmoitus kadonneesta henkilöstä
    1. Ilmoitustiedot, tilannearvio, rikoksen mahdollisuus, ensipartio kohteeseen, poliisin ensipartion 1. lähietsintä, tiedustelu, hätäpaikannus, ennakkoilmoitus Vapepalle, yleisjohtajan päätös hätäetsinnän käynnistämisestä.
  2. 1. hätäetsintäjakso
    1. Poliisin tilanneorganisaatioon siirtyminen. Resursointi, huolto, Vapepan hälyttäminen, asiantuntijalääkärin aikaikkuna, profilointi, Vapepan ensimmäiset partiot suorittavat 2. lähietsintää, etsintäalueen rajaaminen, lohkominen ja lohkoarviointi, Vapepan partioetsintä lohkoilla, tietojen keruu ja tarkastus, lisäinformaatio, puhelinpäivystys, omaisten huomioiminen, tiedotus julkisuuteen, tiedotus etsijöille, dokumentointi, jatkuva tilannekuva.
  3. 2. hätäetsintäjakso
    1. Reittietsintä, reittivarmistus, kohde-etsintä, hätäpaikannus, Vapepan partioetsintä lohkoilla.
  4. 3. hätäetsintäjakso
    1. 3. lähietsintä, reittivarmistus, Vapepan partioetsintä lohkoilla.
  5. Hätäetsintäjaksoja kunnes etsintä keskeytetään.
  6. Päätös hätäetsinnän keskeyttämisestä
    1. Purku, tutkinnan turvaaminen, vihjeet, jälkihoito, laskut, tutkinnallinen etsintä.

Käsitteitä

- IPP =
- LKP = kadonneen viimeinen tiedetty sijainti
- PLS = kadonnut viimeksi nähdyssä paikassa / kadonneen viimeinen havaintopaikka

Johtopaikka

- Poliisin tilannejohtaja päättää perustamistarpeesta ja sijainnista. Lähtökohtaisesti lähellä kadonneen viimeistä havaintopaikkaa.
- Vapepan tilanneorganisaatio: Tarpeen mukaan laajuus.

1. Vapepa-johtaja
2. Vapepa-varajohtaja(t)
3. Johdon sihteeri 1-2: (tilanpäiväkirja, toimintaryhmien hallinnointi)
4. Sisäänkirjauksen sihteeri 1-2

5. Toimintaryhmien muodostaja 1-2
6. Erytisalojen asiantuntijat; suunnistajat, koirat, sukeltajat, lentotoiminta, ensihuolto, valmiuskouluttaja(t), paikallistuntemus jne.
7. Muonituspäällikkö
8. Viestipäällikkö, viestittäjä, kirjuri
9. Huoltopäällikkö
10. Kuljetuspäällikkö

- Yhteistoiminta valmiuspäivystäjän kanssa.
- Etsinnän jaksotus.
- Etsijöillä tiedossa viimeinen paluu-aika tehtävältä tai ilmoitus johtopaikalle määräaikaan mennessä.
- Kartat
  - Tilannekartta 1:10 000 - 1:15 000: Merkitään päiväys, värikoodien selitykset.
  - Lohkokartat 1:5 000
  - Johtokartat: Erytisyryhmille (koiratoiminta jne.). Lohkokartan lisäksi.
- Lohko/tehtävänumerointi juokseva etsinnän ajan.
- Lohkokortti
- Tilanepäiväkirja

Koira

- Ainoastaan viranomaiskäyttöön käyttötarkastetut pelastuskoirat (Virta) ja virkakoirat.
- Tehokkainta lähietsintäalueen ulkopuolella painopistelohkoilla.
- Reittipartiointi nopeutetusti esim. liikkuvasta ajoneuvosta tai polkupyörällä.
- Lohkojen halkaisut ja läpijuoksut.
- Kohepartiointi.
- Lohkojen poissulkeva etsintä.
- Reittiharavointi.
- Rytmitys ja etsintäsuunnitelma, että koirattoman jalkapartion ei tarvitse odottaa koirapartiolta vapautuvaa aluetta.

Etsintäalueen määrittäminen

- Teoreettinen etäisyys: Voinut edetä kävellen (tiellä 4 km/t ja maastossa 3 km/t). Polkupyörällä 15 km/t.
- Tilastollinen etäisyys: Pääsääntöisesti etsintäalue kohdeprofiilin mukainen 75 % todennäköisyysvyöhyke tai ulkokehä.
  - Lapsi: 1-3 km
  - Yli 66 v.: 1,5 km
  - Kehitysvammainen: 2 km
  - Kalastaja: 2,2 km
  - Dementointunut / masentunut: 3 km
  - Poimija / metsästäjä: 3,9 km
  - Moottorikelkkailija / muut: 5 km
  - Vaeltaja: 7 km
  - Hiihtäjä: 7,4 km
- Ulkokehä: ?
- Katoamisalueen liikkumista rajoittavat esteet ja kadonnutta kiinnostavat kohteet (subjektiivinen tekijä).
- Päätely tapahtuneesta perustuen tosiseikkoihin ja aihetodisteisiin (deduktiivinen päätelmä).

- Lohkominen
  - Rajattu, esim. 75 % tilastollinen etäisyys lohkotaan pienemmiksi alueiksi.
  - Suorittaa esim. Vapepan varajohtaja tai muu henkilö.
  - Huomioidaan etsintäpartion kokemus ja varustus lohkojen koossa, keliolosuhteet, valaistus, maasto, etsijöiden määrä. Enintään etsintään käytettävä aika 2-3 t / yksi partio. [Karttamerkkien](#) ja [karttojen](#) tuntemus.
  - Ensisijaisesti lohkon rajausta maaston muotojen mukaan (polku, tie, oja, linja yms.).
  - Numeroidaan alkaen numerosta 1 (erotuksena lähietsintäalueen kirjaimille).
  - Partiolle voidaan antaa useampi lohko samalla, jolloin siirtymiset merkitään tilannekarttaan ja lohkokorttiin.
  - Sama lohko etsitään kaksi kertaa eri partion toimesta ja eri ajankohtana. Jälkimmäiselle partiolle voidaan ilmoittaa edellis(t)en partion käyttämä etsintätapa.
- Lohkojen arviointi
  - 5 etsijää itsenäisesti arvioi lohkot kadonneen sijainnista annettujen tietojen perusteella asteikolla 1-9. 1 = "Etsittävä ei ole mielestäni tällä loholla" - 9 = "Etsittävä on mielestäni varmasti tällä loholla". ROW = "Etsittävä muualla kuin arvioitavalla lohkoilla". Pisteet lasketaan yhteen ja suurimman pistemäärän saanut lohko on painopistelohko.

Hätäetsintä

1. Lähietsintä

- Lähietsintäalue 300 m (500-800 m) säteellä etsinnän aloituspisteestä (IPP). Ei sisälly varsinaisiin etsintälohkoihin!
- Lohkotaan heti esim. 4 osaan käyttäen hyväksi selkeitä aluerajoja (esim. tie, oja). Lohko säteen yli tai vajaa jos selkeä alue. Lohkot merkitään kirjaimilla A, B, C ja D.
- Kohdistetaan välitön tehokkain etsintä vähintään kaksi kertaa. Reittietsintä, kohde-etsintä, rakennusetsintä, lohkoetsintä.
- Koirat etupainotteisessa käytössä!

2. Reittietsintä

- Etsittäväältä alueelta lähtevät reitit (esim. tiet, polut, linjat) kohdeprofiilin etäisyydeltä kartan mukaan ja myös karttaan merkitsemättömien (esim. tuoreet metsänhakkuuajourat, tietyöt) osalta. Paikallistuntemuksen hyväksikäyttö!
- Aloitetaan nopeutetusti moottorkikulkuneuvoilla, polkupyörällä, koirapartiolla, nopeasti liikkuvalla jalkapartiolla, suunnistajalla, ilma-aluksella.
- Myöhemmin reitin sivut tarvittavalta etäisyydeltä (esim. 50 m).
- Reitti etsitään yli lohkorajan sen päähän saakka JA reitin päässä lähietsintä esim. 50 m säteellä.

3. Partioetsintä

- Etsintätehtävä loholla
  - Partiossa 1 + 3 eli partionjohtaja ja kaksi muuta partion jäsentä.
  - Partionjohtaja varmistaa partion taidot ja varustuksen ja tarvittaessa pikakouluttaa ja tarvittaessa ilmoittaa, että partio ei kykene annettuun tehtävään.
  - Partionjohtaja päättää etsintätaktiikasta, mutta toki voi keskustella jäsenten kanssa sopivasta taktiikasta.

- Partionjohtaja tietää viimeisen paluuajan tehtävältä tai tietää mihin aikaan on ilmoitettava viimeistään johtopaikalle.
- KOHDE-ETSINTÄ
  - Kohteista saadaan tietoa eri lähteistä niin kadonneen läheisiltä kuin paikallisilta ja viranomaisilta.
  - Huomioidaan kadonneen profiili.
  - Kohdepartioita varten aina vähintään 2 etsijää johtopaikalla.
- TAAJAMAETSINTÄ
  - Vaatii useita etsintäpartioita.
  - Alue pyritään sulkemaan ja eristämään ettei kadonnut liiku alueelta ulos huomaamatta. Tähystyspisteet, tähystyslinjat, ihmisjoukon tarkkailu, katupartiointi, heiluripartiot, ajoneuvopartiointi.
  - Kaikki etsintämenetelmät ja etsintäteknikat. Vastaantulijoiden haastattelu, taksit, kaupat, tiedotusvälineet (poliisitiedotteet poliisin kotisivuilla ja Twitter, Facebook-tileillä).
    - Korttelietsintä: Esimerkiksi kaksi partiota etenee samanaikaisesti kadun kummallakin puolella.
  - Ulkopuoliset kiinnostuneita.
- PIMEÄETSINTÄ
  - Vaatii etsijöiltä taitoa, kokemusta ja varusteita (valaisimet, pimeänäkölaitteet). Mahdollisuus loukkaantumiseen kasvaa.
  - Lähietsintä, reittietsintä, kohde-etsintä, ilma-aluksella etsintä, koirapartioetsintä, heittopartioetsintä.
  - Kadonneen antamien merkkien havaitseminen (äänet, valot, raketit)
- RAKENNUSETSINTÄ
  - Asumuksissa suorittaa lähtökohtaisesti aina poliisi. Vain poliisin valtuuttamana voi suorittaa Vapepan etsijä. Aina pareittain.
  - Varmistetaan ulostulot etsinnän aikana.
  - Ylhäältä alaspäin.
  - Lukitut tilat. Ulkorakennukset.
  - Tarkistetut tilat merkitään sineteillä, esim. maalarinteipillä.
  - Tarvitaan valaisimia, isoa paperia johon voidaan piirtää rakennuksen tiloja ja etenemistä, mahdollisesti kypärä.
  - Laitosetsinnässä mukana henkilökuntaa avaimineen ja ovikoodeineen.
- TALVIETSINTÄ
  - Olosuhteet ja kellonaika vaatii etsijöiltä enemmän taitoa, kokemusta ja oikeita varusteita. Elektroniikan käyttöaika lyhenee. Huoltoon kiinnitettävä huomiota. Ensiapuvalmius korkeampi, kadonnut löydettyessä mahdollisesti heikommassa kunnossa.
  - Reittietsintä, reittien merkitseminen, määrätynlaisten jälkien etsintä ja seuraaminen, alueiden poissulkeminen, tähystys, kadonneen antamien merkkien havaitseminen (äänet, valot, raketit), tiedottaminen.
- SISÄVESIETSINTÄ
  - Suorittaa ensisijaisesti viranomaiset ja myös Vapepa.
  - Aloitetaan tiedustelulla ja partioinnilla. Rantatiet, mökit, leiripaikat.
  - Venepartiot oletetulla reitillä, saarissa, karikoissa, rannoilla.
  - Koirapartio/venepartio -yhteistyö.
  - Tähystys, rantateiden HEILURIPARTIO.
  - Ilma-alusetsintä.

Profilointi

Katso tarkemmin profileista ja etsintätaktiikoista yllä mainitusta alkuperäisestä lähdeasiakirjasta.

- Iäkäs yli 66-vuotias
  - Kuolleisuus korkea. Eivät anna periksi ja ylisuorittavat. Heikentyneet aistit.
  - Yli puolet maastossa.
  - Usein kauempana kuin oletetaan. Lähietsintä 500 m. Reittietsintä, linjaetsintä ja lopuksi lohkoetsintä.
- Dementoitunut ja muistisairaudet
  - Usein löytyy läheltä. Lähietsintä 500 m.
  - Yleiskunto heikkenee kadonneena olon aikana melko nopeasti.
  - Eivät usein vastaa huutoon. Eivät usein jätä jälkiä. Hakeutuvat tutuille alueilleen. Maastossa usein piiloutuvat. Voivat liikkua kauas kävellen, polkupyörällä ja autolla! Altistavat itsensä ymmärtämättömyyttään vaaratilanteisiin.
  - Arvioitava yleiskunto eikä aliarvoitava sitä!
- Masentunut
  - Kuolleisuus korkea.
  - Usein löytyy 75 % -kehän sisäpuolelta.
  - Hakee yksinäisyyttä, ei halua tulla löydetyksi. Usein paikoista, joissa on näkyvyyttä tai mahdollisuus itsensä vahingoittamiseen.
- Lapsi 7-12 vuotta
  - Usein löytyy nopeasti ulkoa reittien ympäristöstä elossa. Tuntevat yleensä varsin hyvin kotiympäristön. Tutuissa paikoissa. Sosiaalinen media.
  - Lähietsintä 500 m.
  - Piiloutuvat reiteiltä, juonittelun/leikin/rangaistuksen pelon mahdollisuus, eivät usein vastaa huutoon. Pimeys pelottaa ja johtaa esille tuloon.
  - Usein taustalla riita. Selvitettävä tarkemmin syyt.
- Kehitysvammainen
  - Usein löydetään reiteiltä nopeasti. Voivat käyttää julkisia liikennevälineitä. Lähietsintä 500 m.
  - Samoja piirteitä kuin lapsi 7-12 vuotta.
  - Voivat kulkea pitkiä matkoja ja ei yleensä fyysisiä rajoituksia.
- Poimija
  - Kuolleisuus alhainen. Sitkeitä pysymään hengissä ja kulkemaan. Haluavat tulla löydetyksi.
  - Suuntavaisto pettää ja "takaisin kulkeminen" vie kauemmas väärään suuntaan.
  - Herätetään etsittävän huomiota valoin ja äänin, esim. auton äänitorvi.
  - Reittietsintää koko ulkokehän alueella.
- Metsästäjä
  - Yleensä pukeutuneet värikkäästi oranssiin.
  - Voivat ilmoittaa sijaintiaan ampumalla, joka voi peittyä etsintäauton ääneen. Tai merkkituloella. Haluavat tulla löydetyksi. Herätetään etsittävän huomiota valoin ja äänin.
  - Saattavat leiriytyä ja tehdä tulet. Usein varustus ei ole kovin hyvä.
  - Paikallisten haastattelu, saattavat tuntea metsästäjän tavat.
- Kalastaja
  - Usein eksyy maastoon rannalle saapuessaan tai sieltä lähtiessään. Onnettomuudet.

- Pimeässä veneilevät eivät löydä kotirantaan tai moottorivika.
- Paikallisten haastattelu, saattavat tuntea kalastajan tavat.
- Huomioitava virran ja tuulen suunta.
- Vaeltaja
  - Usein ongelmia suunnistuksen kanssa ja ovat riippuvaisia reiteistä.
  - Selvitettävä vaeltajan taidot ja kokemus. Voi hakeutua itse kauaskin sopivaksi katsomaan kohteeseen.
  - Selvitetään reittietsinnässä paikat, joissa eksyminen todennäköistä.
- Moottorikelkkailija
  - Usein jokin "haaveri" tai eksyminen, joka johtanut katoamiseen. Usein riippuvaisia reiteistä.
  - Kiinnitetään huomiota paikkoihin, joista voi harhautua reitiltä.
- Hiihtäjä
  - Usein riippuvaisia reiteistä, joilta eksyvät.
  - Usein löytyy sisätiloista etsintäalueella.
  - Reittietsintä.

Evakuointi

Evakuointi tukeutuu kunnan organisaatioihin. Jos viranoamisten omat rahkeet eivät riitä, yleensä poliisipäällikkö ottaa yhteyttä Vapepaan. Tulipalon tapaisessa onnettomuusevakuoinnissa myös kunnan sosiaalitoimi voi ottaa yhteyttä Vapepaan tai suoraan esimerkiksi Punaisen Ristin paikallisen osaston puheenjohtajaan tai osaston valmiusyhteyshenkilöön.

Ks. [Väestönsuojelu#Evakuointi](#)

Yhteiskuljetus

- Varsinkin kaupungeissa useilla vapaaehtoisilla ei ole käytettävissä ajoneuvoa ja on haaste päästä kokoontumispaikalle, jos hälytys tulee yöllä, jolloin julkinen liikenne on tauolla ja oma sijainti ja kokoontumispaikka ovat usean kulkuvälineen vaihdon päässä ja omasta hälytysryhmästä ei ole muita lähdössä. Oman hälytysryhmän jäsenet voivat asua myös etäällä toisistaan. Kulkemiseen julkisilla voi kulua 1-2 tuntia. Ei ole tietoa kuka on osallistumassa, mistä hälytysryhmistä ja mitä reittejä ajaen kokoontumispaikalle.
- Yhteiskuljetuksen järjestäminen on tasapainoilua. Saapuminen kokoontumispaikalle ei saisi hidastua ja toisaalta lukumääräisesti on merkitystä kuinka monta etsijää on paikalla. Silloin, kun hälytysviestissä lukee "Valmiushälytys" eikä "Välittömästi" odotellaan varmistusta lähteä kokoontumispaikalle ja silloin tämän kaltaisille yhteiskuljetusten järjestämisille olisi enemmän "aikaa".

Karttapalvelut yhteiskuljetuksessa

- Tällaisia palveluita kutsutaan *collaborative map* ja useat ovat avoimia lähdekoodiltaan, joten ne ovat asennettavissa omalle palvelimelle, jolloin niihin pääsyä voidaan rajoittaa sivullisilta. Tämä tarkoittaa interaktiivista karttaa, jota useat käyttäjät voivat päivittää samanaikaisesti esimerkiksi ilman kirjautumista, joten ne soveltuvat kyytien tarjoamiseen ja löytämiseen. Yksinkertaisimmillaan tämä tarkoittaa, että käyttäjä voi lisätä haluamaansa kohtaan "nuppineulan" ja asettaa neulaan jotain tietoa. Lisätoimintoja ovat esimerkiksi reittiviivojen

piirtäminen. Nämä päivittyvät kaikille, joilla on tiedossa kyseisen kartan URL-osoite.

- [uMap](#)

- Palvelua voi myös esimerkiksi testata luomalla oman kartan osoitteessa <http://umap.openstreetmap.fr/en> 'Create a map' ja lisäämällä siihen "marker"eita ja kopioimalla kartan "short URL":n toiseen selaimeen.
- Karttaa voisi käyttää esimerkiksi seuraavien ohjeiden mukaan: "Hälytysryhmä tai alueen hälytysryhmät ovat sopineet menettelystä, että hälytyksessä käytetään ennalta sovittua karttaa, jonka URL-osoite on jaettu sitä käyttäville etukäteen ja tallennettu kirjanmerkiksi. Tiedot tallennetaan "neulaan" määrämuotoisesti, kuten seuraavassa kerrottu."
  - Testikartta: http://umap.openstreetmap.fr/en/map/1745_610255 Voit käydä katsomassa ja testaamassa lisäämällä oman neulan. Ethän käytä oikeaa puhelinnumeroa! Viemällä hiiren olemassa olevien merkintöjen päälle, näet niiden henkilöiden asettamat tiedot. Uudet neulat (marker), muiden lisäämät, eivät päivity automaattisesti, vaan sivu täytyy ladata tarpeen mukaan uudelleen! Tietokoneen selaimella voi lisätä neuloja, mutta ilmeisesti älypuhelimella voi vain nähdä neulat ja lukea neulan tekstin, esim. puhelinnumeron (iPhone Safari 5/2021). Neula on automaattisesti punainen eli autollisten tulee muuttaa se vihreäksi, siniseksi tai keltaiseksi.
  - Sininen: *Kyydin tarjoaja* voi lisätä kartalle sinisen neulan etukäteen. Nämä ovat kyydin tarjoajia, jotka ovat merkinneet tiedot ilman lähtöaikaa ja ne näkyvät kartalla jatkuvasti. Näiden neulojen henkilöt yleensä aina osallistuvat hälytyksiin. name > 3, 040 123 4567, K, lisätieto (vapaiden paikkojen määrä, puhelinnumero, K eli koira jos sellainen on autossa, lisätieto). Shape properties: sininen.
  - Vihreä: *Kyydin tarjoaja* lisää kartalle vihreän neulan vasta hälytyksen tultua. Myös sininen neula voi käydä muuttamassa neulansa vihreäksi osoittaen olevansa lähdössä kyseiseen hälytykseen ja samalla voi lisätä kellonajan. name > 02:30, 3, 040 123 4567, K, lisätieto (kellonaika neulan osoittamassa paikassa, vapaiden paikkojen määrä, puhelinnumero, K eli koira jos sellainen on autossa, lisätieto). Shape properties: vihreä.
  - Punainen: *Kyydin tarvitseva* voi lisätä kartalle punaisen neulan hälytyksen tultua osoittaakseen autoilijoille kyytitarpeensa. name > 02:30, 2, 040 123 4567, lisätieto (kellonaika neulan osoittamassa paikassa, kyytiä tarvitsevien määrä, puhelinnumero, lisätieto). Shape properties: punainen.
  - Keltainen: Sinistä neulaa kartalla pysyvästi pitävä kyydin tarjoaja voi käydä muuttamassa hälytyksen tultua neulan keltaiseksi, joka tarkoittaa että ei ole lähdössä hälytykseen.
  - Kyydin tarvitseva näkee kartalta vihreällä ne autot, jotka varmasti ovat lähdössä hälytykseen. Sinisten osalta lähtö on epävarma ja hälytyksen tultua siniselle voi soittaa ja kysyä onko lähdössä hälytykseen ja olisiko mahdollista saada kyyti kokoontumispaikalle.
  - Hälytyksen jälkeen punaiset neulat poistetaan, jonka tekee kyseisen neulan itse lisännyt tai ennalta sovitut kartan ylläpitäjät. Kyseiseen hälytykseen uuden vihreän neulan lisänneet poistavat neulansa. Sinisellä pysyvästi neulaa pitävät ja kyseisen hälytyksen ajaksi keltaiseksi tai vihreäksi kuvakkeensa muuttaneet käyvät muuttamassa sen takaisin siniseksi. Jäljelle jääneet vihreät poistetaan.
  - Kyydistä olisi aina sovittava puhelimella tai tekstiviestillä eikä kellonaika neulassa tarkoittaisi mitään sovittua.

- [ZeeMap](#)

- [GraphHopper](#)

- Geojson.io
- KeplerJS
- <https://gis.stackexchange.com/questions/118815/creating-collaborative-maps>

Älypuhelinsovellus yhteiskuljetuksessa

- Tähän tarvittaisiin ohjelmioja [maksullisenkin] sovelluksen toteuttamiseen. Tai kirjoita tähän, jos tiedät olemassa olevia sovelluksia:
- Sovelluksen käyttäminen olisi vapaaehtoista, turvallista, yksinkertaista ja nopeaa, ettei se hidasta hälytykseen lähtemistä, mutta kuitenkin lisäisi osallistujien määrää, jotka muutoin eivät kykene osallistumaan. Sovellus ei olisi yhdistettynä OHTO-järjestelmään vaan irrallinen sovellus. Käyttäjä tallentaa tiedot vain omaan puhelimeen ei mihinkään palvelimelle. Hälytyksen aikana omat tiedot lähetetään palvelimelle, josta ne päivittyvät muiden samaan hälytykseen kyytiä tarjoaville tai tarvitseville heidän sovelluksiinsa. Tiedot poistuvat palvelimelta välittömästi kun käyttäjä poistaa itsensä hälytykseen liittyvältä kartalta tai viimeistään aikakatkaisuna 60 minuutin kuluttua. Toiminnot ovat esiasetettuja ja pikapainikkeista tapahtuvia. Tavoitteena on vilkaisulla kartalta nähdä kyytiä tarjoavien ja tarvitsevien sijainteja ja tiedettäessä kokoontumispaikka suunnitella oma ajoreitti ja olla yhteydessä niihin, jotka ovat matkan varrella tai kyytiä tarvitsevien sitä tarjoavaan, joka voisi ajaa oman paikan ohi. Sovellukseen ei syötetä kokoontumispaikkaa, koska sovelluksen tarkoitus ei ole altistaa kokoontumispaikkaa sivullisille, vaikka hälytyksen numero täytyisikin tietää. Jos sovellusta kehitettäisiin siihen, että kokoontumispaikka merkittäisiin kartalle, olisi mahdollista kehittää joko automaattinen ajoreitin valinta tai kuljettaja piirtäisi esimerkiksi sormella ajoreitin suurin piirtein kartalle ja kyydin tarvitsijat voisivat näin nähdä mitä reittejä kyytiä tarjoavat ajavat ja hakeutua niiden varrelle. Tällöin eri reitit näkyvät eri värisinä.
- Asetuksissa asetetaan oletusasetukset: oma nimimerkki, puhelinnumero, vapaavalintainen oma sijainti katuosoitteella tai kartalla klikkaamalla, tarvitaanko (autoton) vai tarjotaanko kyytiä (auto) ja auton omistajat paikkojen lukumäärä ja onko kyydissä koira (allergia).
- Hälytyksen tullessa syötetään sovellukseen a) OHTOn hälytysnumero ja b) jos esiasetuksissa ei ole asetettu, oma sijainti: i) painamalla painiketta, joka käyttää älypuhelimien paikannusta tai ii) valitaan ruudun kartalta oma sijainti painamalla. Oma sijaintia ei tarvitse merkitä paljastaen todellinen sijainti, kuten koti, vaan esimerkiksi sijainti, josta kyytiä toivottaisiin ja johon itse pystytään siirtymään tai josta ajetaan ohi. Kyytiä tarvitsevat voivat myös lisätä kuinka monta kyydintarvitsijaa samassa pisteessä on. Kyytiä tarjoavat voivat vapaavalintaisesti lisätä arvioidun kellonajan, jolloin auto on kyseisessä kohtaa kartalla.
- Ruudulle aukeaa zoomailtava OpenStreetMap-kartta, jossa näkyvät kaikki kyseiseen hälytykseen kyytiä tarjoavat tai tarvitsevat. Kyytiä tarjoavat näkyvät kartalla vihreinä palloina, joiden sisässä on numero autossa olevien vapaiden paikkojen lukumäärästä ja pallojen ympärillä on keltainen kehä, jos autossa on koira. Kyytiä tarvitsevat näkyvät kartalla punaisina palloina, joiden sisässä on numero kyytiä samassa paikassa tarvitsevien lukumäärästä.
- Klikattaessa palloa, avautuu ponnahdusikkuna, jossa näkyy kyytiä tarjoavien kohdalla auton arvioitu aika kyseisessä paikassa, jos sellainen on asetettu, nimimerkki, puhelinnumero ja pikapainike numeron soittamiseen tai tekstiviestin lähettämiseen. Kyytiä tarvitsevien kohdalla näkyy nimimerkki, puhelinnumero ja em. pikapainikkeet. Tekstiviestipainikkeen alla on muutama valmiiksi muotoiltu tekstiviestiehdotus, jonka voi kopioida liitettäväksi tekstiviestiin. Tekstiviestiehdotuksia voi muokata asetuksissa. Vaihtoehtoisena lisätoimintona sovelluksessa voisi olla pikaviestintäpalvelu kyseisessä hälytyksessä kyytiä tarvitsevien/tarjoajien välillä, jolloin puhelinnumeroa ei tarvita.
- Kun kyydistä on sovittu tai sitä ei tarvita/tarjota tai auto on täynnä, oman pallon poistamiseen löytyy ruudulta painike. pallo on näkyvillä enintään 60 minuuttia, jonka jälkeen se poistuu automaattisesti. Sen poistuttua automaattisesti, näytöllä on viesti, jolla sen voi uusia samoilla

asetuksilla yhden kerran.

Vapepa ja poliisi

- "Kadonneen henkilön määritelmä ei ole tarkkarajainen. Eksyneistä, sairaskohtauksen saaneista, henkirikoksen uhreista sekä omasta vakaasta tahdostaan tavoittamattomissa pysyvistä käytetään kaikille yhteisesti nimitystä kadonnut." Poliisilain (872/2011) 1:1.2 §:n mukaan jos on perusteltua syytä olettaa henkilön kadonneen tai joutuneen onnettomuuden uhriksi, poliisin on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin henkilön löytämiseksi. Poliisilain 6:1.1 §:n mukaan poliisin on toimitettava poliisitutkinta, jos se on ilmoituksen perusteella tai muusta erityisestä syystä tarpeen kadonneen henkilön löytämiseksi. Poliisitutkinnassa on kyse muusta tutkinnasta kuin rikostutkinnasta. Kadonneen henkilön etsintä voi alkaa sekalaisilmoituksen kirjaamisella (S-ilmoitus) eli poliisitutkinnan aloittamisella.
- "Poliisihallituksen ohjeen mukaan vapaaehtoisia voidaan käyttää poliisilaissa tarkoitetuissa etsintä- ja pelastustehtävissä, poliisin suorittamaa esitutkintaa ja poliisitutkintaa tukevassa tehtävässä, poliisin henkilöstön huoltotehtävissä, poliisin henkilöstön ja materiaalin kuljettamiseen vapaaehtoisjärjestön vesi- ja ilmakuljetuskalustoa käyttäen sekä poliisin toimialaan kuuluvien tehtävien yhteydessä syntyvissä avustamistehtävissä, joihin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä. Konkreettisesti avustaminen on erilaisten etsintätehtävien lisäksi evakuoitujen auttamista, henkisen tuen järjestämistä, huollon järjestämistä sekä alueiden eristämistä."
- Yleinen avustamisvelvollisuus: Poliisilain 9:3.1 §:n mukaan "**Jokainen** on velvollinen päällystään kuuluvan poliisimiehen määräyksestä avustamaan poliisia **hengenvaarassa olevan kadonneen etsimisessä, ihmishengen pelastamisessa, loukkaantuneen auttamisessa sekä huomattavan omaisuus- tai ympäristövahingon torjumisessa**, jollei tällaiseen toimenpiteeseen osallistuminen ole henkilön ikä, terveydentila tai henkilökohtaiset olosuhteet huomioon ottaen tai muusta erityisestä syystä kohtuutonta. Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa samoin kuin hukkuneen etsimiseksi yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen on päällystään kuuluvan poliisimiehen määräyksestä annettava poliisin käyttöön täyttä korvausta vastaan kohtuullisessa määrin elintarvikkeita, viestintävälineitä, kuljetus- ja työvälineitä sekä muita tarvittavia laitteita ja aineita."
- Vapaaehtoistoiminta: Poliisilain 9:4 §: "Poliisi voi käyttää **vapaaehtoisjärjestöjä** sekä vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) 3 luvussa tarkoitettua Maanpuolustuskoulutusyhdistystä ja myös sanotussa laissa tarkoitettuun palvelukseen osallistuvia henkilöitä apunaan etsintätehtävissä sekä muissa sellaisissa avustustehtävissä, joihin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä. **Päätöksen vapaaehtoisjärjestön käyttämisestä etsintätehtävässä tekee etsintää johtava poliisimies** ja muussa avustustehtävässä päällystään kuuluva poliisimies."
- Avustustyöstä maksettava korvaus ja palkkio: Poliisilain 8:4 §: "Avustustyöhön 9 luvun 3 tai 4 §:n mukaisesti osallistuneelle henkilölle maksetaan valtion varoista korvaus tehtävässä turmeltuneista tai hävinneistä työvälineistä, vaatteista ja varusteista, vahingoittuneesta kulku- tai kuljetusvälineestä sekä käytetystä polttoaineesta. Avustustyöhön osallistunut on lisäksi oikeutettu saamaan valtion varoista työhön käytetyn ajan mukaan lasketun kohtuullisen palkkion."
  - "Tämän lisäksi avustustyöhön osallistunut on oikeutettu saamaan valtion varoista työhön käytetyn ajan mukaan lasketun palkkion." "[K]orvauksen kohtuullisuuden lähtökohtana voitaneen käyttää minimipalkkaa." "Kustannukset korvataan valtion matkustussäännön mukaisesti."
  - "[Poliisihallituksen] ohjeen mukaan vapaaehtoisjärjestöille maksetaan avustustehtävistä koituneista välittömistä kustannuksista, ansiomenetyskorvauksia, tapaturmasta johtuneista vahingoista sekä omaisuusvahingoista. Välittömiä kustannuksia ovat mm.

oman auton käytöstä aiheutuneet kustannukset ajettaessa kotoa kokoontumispaikalle."

- "Poliisin ja edellä mainittujen organisaatioiden välillä tehdyn sopimuksen mukaan vapaaehtoisjärjestöihin kuuluvat jäsenet ovat sitoutuneet avustamaan viranomaisia pelastuspalvelu- ja vastaavissa tehtävissä ilman henkilökohtaista hyödyn tavoittelua. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että **jäsenet luopuvat henkilökohtaisesta korvauksesta järjestönsä hyväksi** ja korvauksen perii tällöin kyseinen järjestö."

Lähde Rikander, Henri, Poliisin ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun yhteistoiminta ja sen kustannukset 2010–2015, PolAmk

POL-2015-14615

[Sopimus poliisin ja vapaaehtoisjärjestöjen yhteistoiminnasta, POL-2015-14615](#)

- *Maalla* suoritettavasta etsintätehtävästä sekä muusta avustustehtävästä Vapepa:n alueorganisaatiolle maksettava palkkio kokoontumiseen johtaneesta hälytyksestä on 400 euroa / tehtävä. Tämän lisäksi maksetaan maalla etsintään tai muuhun avustustehtävään käytettyjen moottorikulkuneuvojen välittömät kulut. Toimeksiannon antanut poliisilaitos maksaa korvaukset.
- Poliisilaitoksilla on nimetyt yhteyshenkilöt, jotka suunnittelevat järjestöjen kanssa toteutettavat koulutukset ja yhteistoimintaharjoitukset ja edustavat poliisilaitosta Vapepan maakuntatoimikunnassa.

POL-2018-49982

[Poliisin ja vapaaehtoisjärjestöjen yhteistoiminta, POL-2018-49982 \("Poliisihallituksen ohje"\)](#)

- "Vapaaehtoisjärjestöön kuuluva henkilö ei saa tehtävää suorittaessaan joutua ennakoitavissa olevalla vaaralla alttiiksi."
- "Jos etsintätehtävillä käytetään pelastuskoiria, tulee niillä olla suoritettuina erikseen ohjeistettu pelastuskoirakon käyttöönottotarkastus viranomaiskäyttöön."
- "Poliisi vastaa etsintätehtävän tai muun avustustehtävän operatiivisesta johtamisesta ja luo tarvittavan tilanneorganisaation."
- "Vapaaehtoisjärjestö osallistuu tehtävään oman organisaationsa johtosuhteiden mukaisesti osana poliisin tilanneorganisaatiota niiden toimintaohjeiden puitteissa, jotka toimintaa johtavan poliisimiehen kanssa on sovittu. Vapaaehtoisorganisaatiota johtava henkilö huolehtii siitä, että toimintaan osallistuvat henkilöt suoriutuvat tehtävästä ja että heidän käytettävissään olevat välineet ovat kunnossa."
- "Poliisia avustavalla henkilöllä on poliisilain 9:5 §:n perusteella oikeus yksittäistapauksessa poliisimiehen ohjeiden mukaisesti käyttää sellaisia poliisimiehelle kuuluvia valtuuksia, joihin poliisimies hänet toimivaltansa rajoissa valtuuttaa. Jos erittäin tärkeän ja kiireellisen poliisin virkatehtävän suorittamisessa on välttämätöntä turvautua sivullisen voimakeinoapuun, on poliisia avustavalla henkilöllä oikeus poliisimiehen ohjauksessa sellaisten välttämättömien **voimakeinojen käyttämiseen**, joihin poliisimies hänet poliisilain 2:17 §:n perusteella toimivaltansa nojalla valtuuttaa. Toimenpiteen ja voimakeinojen käyttämisen laillisuudesta vastaa valtuutuksen antava poliisimies." "Jos vapaaehtoisia käytetään sellaisissa poliisille kuuluvissa tehtävissä, joissa vapaaehtoisjärjestöön kuuluva saattaa joutua käyttämään julkista valtaa, kuten poliisin eristämisen alueen valvonnassa, toimintaa johtavan poliisimiehen on selostettava tehtävä ja sen tarkoitus. Lisäksi poliisin on selostettava miten tehtävä on

suoritettava ja kuinka sivullisten pääsy alueelle estetään. Tällöin on erityisesti korostettava, että tehtävä on henkilökohtainen ja että henkilön on ilmoitettava suorittavansa tehtävää poliisin pyynnöstä."

- "Vapaaehtoisjärjestöön kuuluva voi poliisimiehen pyynnöstä tai tämän suostumuksella avustaa poliisia tälle kuuluvassa virkatehtävässä, joka sisältää julkisen vallan käyttämistä. Tällainen tehtävä on annettava jokaiselle tarkoin rajattuna henkilökohtaisena tehtävänä."
- "Tehokkaan ja nopean etsinnän käynnistämiseksi poliisi antaa vapaaehtoisjärjestölle ennakoilmoituksen etsintään varautumiseksi. Ennakoilmoituksen tai hälytyksen yhteydessä poliisin on yhteistyössä vapaaehtoisorganisaation johdon kanssa arvioitava etsinnän kiireellisyys, toiminta-alue ja sen laajuus, tarkoituksenmukaisin etsintätapa sekä muut käytettävissä olevat voimavarat ja keinot."
- "Vapepan toimikunnat huolehtivat alueellaan olevien hälytysryhmien tarpeellisesta koulutuksesta ja hälytysvalmiuden ylläpidosta. Poliisilaitos huolehtii poliisin ja Vapepan tarpeellisista yhteisistä koulutus- ja harjoitustilaisuuksista. Yhteisiä koulutustilaisuuksia koskeva koulutussuunnitelma tulee laatia poliisin ja vapaaehtoisorganisaation yhteistyönä. Poliisilaitos voi myös järjestää Vapepalle suunnattua koulutusta."
- "Avustamistehtävän tai etsinnän jälkeen poliisi tarvittaessa järjestää palautetilaisuuden (tekninen purku), jossa käydään läpi toiminnassa saadut kokemukset. Mahdollisesti tarvittavan traumaattisten tilanteiden jälkipuinnin järjestää kukin organisaatio itse, ellei sitä tehdä yhteistyössä poliisin kanssa."
- "Ansionmenetykskorvaus: Henkilölle voidaan suorittaa työhön käytetyn ajan mukaista korvausta vain siinä tapauksessa, että päällystöön kuuluva poliisimies on määrännyt henkilön tehtävään tämän työaikana eikä työnantaja maksa henkilölle siltä ajalta palkkaa."
- "Etsintä-, pelastus- tai avustustyöhön käytetyn esineen, kulkuvälineen tai muun omaisuuden vaurioituminen korvataan valtion varoista siten kuin valtion virantoimituksesta tai työtehtävästä aiheutuneiden eräiden vahinkojen korvaamisesta annetussa laissa (794/1980) säädetään. Korvauksen edellytyksenä on, että vahingosta on ilmoitettu välittömästi tehtävän päätyttyä sille poliisilaitokselle, jonka toimeksiannosta tehtävä on suoritettu."
- "Vaitiolovelvollisuus: Poliisin avustamistehtävään osallistuvat vapaaehtoisjärjestöön kuuluvat henkilöt ovat vaitiolovelvollisia poliisilain 7 luvun 1 §:n sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 23 §:n perusteella."

Autovarusteet

Ehdotuksia autovarusteiksi erilaisiin pelastustehtäviin

Katso myös sivu [Autovarusteet](#)

AJOKORTTI + REKISTERIOTE
AJOSELVITYS / MATKALASKULOMAKE + TOIMINTARYHMÄKORTTEJA
VALONHEITIN 12V
ENSIAPULAUKKU
VILLAHUOPA
KYNIÄ + TUSSEJA + VIHKOJA
AUTON VARA-AVAIN
PYSÄKÖINTIKIEKKO
TALOUSPAPERIA
ROSKAPUSSI
JAUHESAMMUTIN
AURINKOLASIT

IKKUNANSÄRKIJÄ JA TURVAVYÖLEIKKURI (Res-Q-Me)
JUOMAVESIKANISTERI HANALLA + VETTÄ
VARAPOLTTOAINEKANISTERI + POLTTOAINETTA + SUPPILO
TYÖKALUSARJA
HINAUSLIINA + SAKKELIT
HUOMIOLIIVI
AKKUKAAPELIT
JATKOJOHTO 12V
INVERTTERI 12V <-> 220V
ADAPTERIT
KAARIRETKISAHA + KIRVES
VARARENGAS + TUNKKI + RENGASAVAIN + 12 V ILMAKOMPRESSORI
AUTORADIO
LUMIHARJA-JÄÄRAAPPA
LOHKOLÄMMITTIMEN JOHTO
LUMILAPIO + KENTTÄLAPIO
LUMIKETJUT
VINSSI / OFFROAD-TUNKKI
SISÄTILANLÄMMITIN / WEBASTO
KATTOTELINEET / SUKSIBOKSI
SUOJAKYPÄRÄ + SUOJAKÄSINEET + SUOJA-ASU + SAAPPAAT
SUOJANAAMARI + SUODATIN
POLVISUOJAT
HARMAATA TEIPPIÄ
MUOVISANKO + KANSI
PAJAVASARA + KATKAISUTALTTA + PIIKKITALTTA
SORKKARAUTA + VOIMALEIKKURI + RAUTASAHA + RAUTASAN TERIÄ
RAUTAKANKI + PISTOLAPIO
PELASTUSKÖYSI (dynaaminen/staattinen) + ISTUMAVALJAAT + SULKURENGAS + KASI
PELASTUSSLINGI + KARABIINI (rescue tether)
PAARIT HIHNOINEEN
MOOTTORISAHA + KOMBIKANNU (98E, TERÄKETJUÖLJY) + PYÖRÖVIILA
KAATORAUTA + TULPPA-AVAIN
TURVAKYPÄRÄ + TURVAHOUSUT + TURVAKÄSINEET

Auton kunto

1. huollot tehty
2. lasinpesunestesäiliö täynnä
3. polttoainetankki täynnä
4. korkeajänniteakku täynnä
5. ei liian aikaisin kesärenkaiden vaihtoa ja riittävän aikaisin talvirenkaiden vaihto

Käsitteitä

- Hälytysryhmä: Ryhmän jäsenet harjoittelevat ja lähtevät hälytystehtäviin 24/7. Noin 1 200 Suomessa, 10 800 henkilöä (2020).
- Paikallistoimikunta: Esim. Stadivapepa Helsingissä.
- Maakuntatoimikunta:
- Keskustoimikunta:
- Vuosikokous:

- Valmiusjärjestö: Suomen Punainen Risti, Marttaliitto, MPK jne.
- SAR (Search and Rescue)
- WSAR (Wilderness Search & Rescue)

Linkkejä

<http://www.saroulu.org/seuranta/index.htm>

<https://kartaview.org>